

Education and Culture

Socrates

BOLJŠA KVALITETA ŽIVLJENJA ZA STARŠE OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI

225882-CP-1-2005-1-RO-GRUNDTVIG-G1
SOCRATES GRUNDTVIG 1 - EUROPEAN COOPERATION
PROJECTS

USPOSABLJANJE ZA STARŠE

STARŠI IN SKRBNIKI OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI
USPOSABLJAJO IN POMAGAJO STARŠEM OTROK S POSEBNIMI
POTREBAMI NA PODLAGI PROCESOV OPOLNOMOČENJA IN
VRSTNIŠKE PODPORE.

Projekt je financiran s pomočjo Evropske komisije v okviru programa Socrates Grundtvig. Dokument odraža le stališča avtorjev, zato Komisija ne more biti odgovorna za uporabo informacij, ki jih dokument vsebuje.

A Better Quality of Life for Parents and Carers of Children with Disabilities

Boljša kvaliteta življenja za starše otrok s posebnimi potrebami

AN EU FUNDED GRUNDTVIG 1 PROJECT REF 225882-CP-2005-1-RO-GRUNDTVIG G1

Vsebina

1. Uvod
2. Poklicni profil
3. Navodila za mentorje in udeležence
4. Učni okvir
5. Zahteve
6. Nasveti za kandidate

1. Uvod

Osnovna načela

Učni načrti so bili narejeni kot del projekta "Boljša kvaliteta življenja za starše in skrbnike otrok s posebnimi potrebami" 225882-CP-1-2005-1-RO-GRUNDTVIG-G1, ki ga financira program Socrates-Grundtvig 1.

Projekt je zasnovan na stalni podpori in izobraževanju staršev in skrbnikov otrok s fizičnimi težavami in/ali ljudmi z manjšimi psihičnimi težavami, tako da jim nudi svetovanje, informacije ter specifične tečaje. Namen projekta je povečati znanje in zmožnosti strokovnjakov ter sodelovanje med organizacijami in strokovnjaki po celi Evropi.

Izobraževalni program je bil razvit kot odziv na potrebe strokovnjakov, ki delajo s starši in skrbniki otrok s posebnimi potrebami. Osnovan je na raziskavi o potrebi po izobraževanju teh strokovnjakov, izvedeni v Romuniji, Združenem kraljestvu, Španiji, Sloveniji, Poljski, Avstriji ter Italiji.

Glavni namen programa je učinkovito podpirati starše in skrbnike otrok s posebnimi potrebami.

Projekt vodi združenje Fundatia H iz Bukarešte v sodelovanju z Asociacion Artistica Utrillo (Španija), Entente (Združeno kraljestvo), Lebenshilfe Graz (Avstrija), Ljudksa univerza Jesenice (Slovenija), Rom Euro Consult (Romunija), S.P.O.N. (Poljska) in Training 2000 (Italija)

Osnovne informacije za starše otrok s posebnimi potrebami

Življenje z otrokom s posebnimi potrebami prinese s seboj tudi veliko nalog, ki jih morajo družine opravljati. Spopadajo se z močnimi čustvi in izrednimi vsakdanjimi izzivi. Marsikdaj dobijo starši nezadostne informacije iz javnosti ali državnih ustanov. V veliko primerih vodi strokovna pomoč do odvisnosti in podrejenosti, ne pa do potrebne neodvisnosti in okrepitve lastne odločnosti.

Družine kmalu ugotovijo, da ne sodijo več med povprečje, vendar družba še vedno izvaja pritisk nad njimi.

Družbeni položaj družine se drastično spremeni.

Družina preko otroka s posebnimi potrebami postane družina s posebnimi potrebami. Strokovnjaki poskušajo približati standardizirano nego za ljudi s posebnimi potrebami in njihove družine. Pogosto spregledajo zmožnosti in želje po neodvisnih alternativah običajnim sistemom nege. Strokovnjaki pogosto spregledajo zmožnosti staršev, da se samostojno spopadejo s potrebami vsakdanjega življenja njihovega otroka.

Naloga tega izobraževanja je, da v starših sproži učni proces, ki spremeni položaj staršev glede njihovega znanja, spretnosti, dejanj in ovrednotenja. Ta učni proces ni vezan izključno na družinske situacije, temveč vključuje tudi družbeno ogrodje kot intelektualno in praktično komponento.

Samospoštovanje je zelo pomembno. Če ceniš in spoštuješ samega sebe, boš imel boljše možnosti, da živiš z dostojanstvom, poštenostjo, močjo, ljubeznijo in občutkom za realnost (glej Satir, Virginija, 2004).

Starši, ki se spoštujejo, lahko tudi svoje otroke gledajo z enakim vrednotenjem.

Zato so glavni cilji tega izobraževanja:

- okrepitev starševskega samozavedanja,
- podpiranje neodvisnosti in samostojnosti staršev,
- pridobitev sposobnosti in zmožnosti za osebni razvoj,
- pridobitev osnovnega znanja o posebnih potrebah,
- priznavanje socialnih povezav,
- priznanje samega sebe kot strokovnjaka,
- pridobitev inštrumentov za delovanje kot mentor.

To izobraževanje daje staršem možnost, da razvijejo moči, ki jih sami pri sebi niso prepoznali in za katere ne bi pomislili, da so jih sposobni. Naša naloga je, da jim ponudimo posebno odskočno desko, da bi dosegli te sposobnosti v razvoju.

Temeljna načela usposabljanja

“Boljša kvaliteta življenja za starše otrok s posebnimi potrebami” je cilj ne le našega projekta G1 Socrates Grundtvig, temveč tudi cilj številnih organizacij za ljudi s posebnimi potrebami in skupin za samopomoč. Zamisli za starševsko izobraževanje in podporo za starše obstajajo po celi Evropi - od seminarjev in skupin za samopomoč do informativnih dogodkov.

Izkušnje iz raziskav tega projekta ter izkušnje znotraj organizacij samih kažejo, da je želja po skupinah za samopomoč velika. Kljub temu nekatere skupine vključujejo veliko udeležencev, medtem ko druge prenehajo delovati zaradi pomanjkanja zanimanja. Izkušnje kažejo, da razlogi za to neravnovesje tičijo v temeljnem konceptu takih skupin, ki večinoma želijo stabilizirati, okrepiti in podpreti starše. Številni projekti so za osnovo izbrali idejo opolnomočenja. Besedo “opolnomočenje” pogosto razumemo kot moč v rokah strokovnjakov, da dajo moč nemočnim. Toda nihče ne more podeliti moči nekemu drugemu. Filozofija skupin za samopomoč je, da vodi starše, da prepoznajo in zaupajo v svojo moč, svoje prednosti in vrednosti. Ta proces je veliko bolj naraven, ko se izvaja na enakovredni ravni, kot pa kadar se izvaja v hierarhični strukturi. Temu primerno potrebujejo starši podporo drugih staršev. Uspeh pristopa z vrstniško podporo so že potrdile številne skupine za samopomoč po celi Avstriji. Čeprav se delavnice začnejo s specifičnimi temami, kot npr. integracija, skupine nadaljujejo na dolgoročni ravni v imenu vrstniške podpore in opolnomočenja.

Naš učni načrt je pripravljen tako, da izobražuje tiste mentorje za starše otrok s posebnimi potrebami, ki so na različnih stopnjah opolnomočenja, in da jih opremi s potrebnim znanjem in spretnostmi za pomembno stopnjo prepričljive odgovornosti in prenosa izkušenj.

Opolnomočenje in vrstniška podpora

Teoretična podlaga opolnomočenja

Beseda opolnomočenje pomeni spodbudo, usposobljenost in pooblastitev. Korenine tega pristopa ležijo v afriško-ameriškem gibanju za državljanske pravice iz 60ih let v Združenih državah Amerike. To pomeni, da se je razvil iz gibanja za samopomoč.

V okviru tega izobraževanja opolnomočenje označuje proces, s katerim se ljudje lahko rešijo iz brezupne situacije. Spretnosti in iznajdljivosti naj bi ljudi okrepili tudi (in še posebej) v težavnih situacijah, da postanejo sposobni oblikovati svoja življenja in družbeno okolje z mnogo večjo samostojnostjo.

Nujen element in glavno vodilo tega izobraževanja je podpirati ljudi v določanju svojih življenj, organiziranju samih sebe z lastno voljo ter podpiranju drug drugega. Testirani naj bi bili takšni mehanizmi podpore, ki vodijo do več neodvisnosti in samozaupanja.

Starši otrok s posebnimi potrebami, ki so pripravljeni kritično pregledati svojo situacijo, so tudi bolj verjetno pripravljeni iti skozi štiri stopnje procesa opolnomočenja (Chuck Kieffer, 1984):

1. vstop v proces, ki je zaznamovan s prekinitvijo ali grožnjo glavni vsakodnevni identiteti, vodi v
2. stopnjo napredovanja začetega procesa opolnomočenja, v katerem oblike vrstniške podpore določajo celoten proces. Če je uspešno, sledi
3. prenos izkušenj v vsakdanje življenje, ki mu sledi
4. stopnja prepričljivega opolnomočenja, v kateri pridobljene izkušnje lahko prenesemo na druge ljudi.

(Chuck Kieffer, prirejeno po Bobzien/Stark, 1988)

Željo, da se soočimo s problemi, lahko spremenimo v realnost še posebej takrat, ko je na razpolago posrednik - nekdo, ki da prva navodila.

Eksplzivnost koncepta opolnomočenja je v potrebi po sestavni rekonfiguraciji k višjemu nivoju sodelovanja in skupne organizacije ljudi. Neizogiben in sestaven del opolnomočenja je nemoč. Ta proces prenosa moči vključuje usposobljena mnenja strokovnjakov. Če strokovnjak ni starš otroka s posebnimi potrebami, se ta pomemben proces ne more zgoditi, ker bo vedno vrzel v moči. Zato bi radi starše izučili za mentorje.

Vrstniška podpora

“Enak” in “družabnik” sta sinonima za besedo “vrstnik”. Beseda “podpora” pomeni pomoč, podporo in sodelovanje. Temu primerno izraz “vrstniška spodbuda sebi enakih” pomeni sodelovanje, nasvet in družčino sebi enakih. Torej ta definicija vključuje tako strokovno svetovanje kot skupine za samopomoč in aktivnosti staršev za starše.

Osnovna ideja vrstniške podpore je, da večina ljudi lahko rešuje vsakodnevne probleme samostojno, če imajo možnost za to. Naloga mentorja je torej, da ne rešuje problemov drugih, temveč jim pomaga, da najdejo svoje lastne rešitve. Mentorji ne govorijo ljudem, kaj naj naredijo, niti ne dajejo nasvetov. Namesto tega jim pomagajo odkrivati rešitve s tem, da jih poslušajo, delijo izkušnje, pomagajo najti možna dejanja in delujejo kot duhovni vodja.

Vrstniška podpora podpora je sredstvo za tehnike reševanja problemov in aktivnega poslušanja, da bi priskrbeli pomoč sebi enakim. Beseda vrstnik pomeni človeka, ki ima podobne življenjske izkušnje (Bruckner V. and B., 1993).

Vrstniška spodbuda je pomemben način za starše, da pridobijo moč in samozaupanje, da lahko prepoznajo cilje, ki jih želijo doseči in da razvijejo načrte, kako jih bodo dosegli. Z zbiranjem individualnih opažanj in (novih) znanj je možno ne samo razširiti individualne izmenjave informacij, temveč tudi razviti nove oblike mehanizmov podpore za vsakdanje življenje in potrebe.

Cilji

Kot udeleženci boste pridobili vse osnovno znanje, ki ga potrebujete, da postanete pomočnik/mentor skupine staršev.

Vaše izkušnje starša otroka s posebnimi potrebami služijo kot pomemben vir vašega izobraževanja. Toda to samo po sebi ni dovolj, da začnete delati kot pomočnik/mentor. Tekom izobraževanja boste razmišljali tudi o družbenih vrednotah in razvoju, vašem osebnem odnosu in različnih načinih spopadanja s situacijami z namenom, da bi razširili vaše zmožnosti. Naučili se boste delati s skupino in sodelovati v procesih skupinske dinamike.

Teme in vsebine so bolj obširno opisane v učnem načrtu. To izobraževanje naj bi se razumelo kot sredstvo za prepoznavanje nepredvidenih problemov sodelujočih kot priložnosti (ne pa prezreti) in takšno uporabo, da bi izkusili in se naučili pomoči, svetovanja in omogočanja.

2. Poklicni profil

Starši otrok s posebnimi potrebami so mentorji skupin staršev otrok s posebnimi potrebami.

Osnove

Starši otrok s posebnimi potrebami so prvi pogoj.

Z vzpostavljanjem kontakta z drugimi starši ljudi s posebnimi potrebami problemi ne bodo predstavljeni kot individualne težavnosti, temveč v njihovem družbenem kontekstu.

Nadaljnji pogoji vključujejo aktiven interes za družbene in pedagoške predmete ter željo in pogum za spremljanje skupine po končanju tečaja in odprtost samorefleksiji.

Splošne kompetence

Starš svetovalac/mentor/pomočnik mora organizirati različne seminarje in delavnice za starše ljudi s posebnimi potrebami. Starš svetovalac/mentor/pomočnik mora pomagati in voditi skupino glede vsebine, metodologije in didaktike. Mora biti sposoben razviti specifično vsebino glede na skupino samostojno ali s pomočjo sodelavcev in voditi ure v procesu dialoga. Pomoč je izražena s pristnostjo, cenjenjem in sprejemanjem drugih ljudi

Spretnosti in znanja

- starš otroka s posebnimi potrebami,
- identifikacija z nezavračilnim odnosom (vključitev kot človekova pravica),
- tehnike in metode skupinskega dela, komunikacijske tehnike, didaktika,
- znanje in izkušnje v življenjskih situacijah staršev otrok s posebnimi potrebami,
- želja po samorefleksiji,
- organizacijske/administrativne spretnosti,
- sposobnost poučevanja odraslih.

Profil poklica je identičen z zahtevanim profilom sodelujočih v učnem načrtu. Ta učni načrt naj bi dal staršem možnost, da dosežejo enake stvari, kot jih dela mentor. Ker so naloge mentorja enake nalogam tistih, ki se izobražujejo, učenje poteka po tem vzoru.

Poklicni profil

Poklicni profil je sestavljen iz štirih delov: osebna sposobnost, strokovno in vsebinsko pogojeno znanje, svetovanje in pomoč, ter vodstvena sposobnost.

Osebne kompetence

Spretnosti	Kriterij nastopa <i>Mentorji naj bi...</i>
Dobra karizma	... bili samozavestni in prepričljivi. Potrebujemo prepričljivo telesno govorico, zmožnost, da se predstavijo v pozitivni luči, vedenje o lastnih močeh in šibkostih ter sposobnost, da ljudi obravnavajo s spoštovanjem in iskrenostjo.
Visok nivo avtentičnosti	...bili avtentični, zanesljivi in harmonični. Njihov celoten izgled naj bi bil avtentičen. Razumski in čustveni, verbalni in neverbalni, vidni in nevidni signali naj bi se skladali.
Lepo vedenje	... se držali družbenih norm, t.i. pravil igre, ki usmerja naš način komunikacije. Spoštovanje drugih je zelo pomembno.
Gotovost v samega vase	... imeli zdravo samozavest. Njihova telesna govorica, izraz obraza, komunikativno obnašanje in celoten izgled naj bi se skladali in izražali varnost.
Izražanje odgovornosti	... bi znali ravnati odgovorno. Zavestno naj bi premislili svoje odločitve in ravnali temu primerno.
Ujemanje z vrednotami in vsebino tečaja	... sledil osnovni filozofiji dostojanstva, svobode, pravice, dobrotelosti, vestnosti in odgovornosti..
Družabnost	... radi delali z drugimi ljudmi. Zanje naj bi bilo lahko priti v stik z drugimi ljudmi in sklepati odnose. Sposobni morajo biti vključiti druge v pogovor, dejanja in misli.
Sposobnost prekloniti na metaraven o temi neke posebne potrebe	... bili sposobni zavestno in osredotočeno premišljevat o posebni potrebi iz oddaljene perspektive. To naj bi jim dalo široko paleto možnih reakcij.
Empatija	... imeli sposobnost predstaviti se v položaj nekoga drugega, da bi razumeli njihove misli, občutke in pogled na svet.
Odprtost	... imeli pozitiven vpliv na okolje z izgledom in načinom, kako se vedejo do drugih ljudi. Odprti naj bi bili za predloge, želje in mnenja drugih ter prilagodljivi.
Samokritičen odnos	... dojemali svoje obnašanje in njegov učinek na druge ljudi tako nevtrarno, kot je to mogoče, in ga analizirali, da bi naredili načrt za prihodnja dejanja.
Vedenje in ohranjanje lastnih mej	... dojemali in ohranjali lastne meje ter tudi meje drugih. Pomembno je, da znaš reči ne.
Aktivnost	... zmanjšali notranja in zunanja gonila, da bi lahko živeli naravno in živahno življenje. Morajo znati biti to, kar so.
Prijaznost	... bili prijazni do drugih.
Pravočasnost	... bili sposobni držati se dogovora in točni. Točnost pomeni zanesljivost, vljudnost in spoštovanje drugih.
Zanesljivost	...se držali svojih obljub, načrtov, pokazali odgovornost in bili pripravljeni za dejanja.
Neodvisnost	... načrtovali in delovali neodvisno. Znati morajo sprejeti odgovornost za tisto, kar rečejo, naredijo ali ne naredijo.

Strokovno in vsebinsko pogojeno znanje

Spretnosti	Kriterij nastopa <i>Mentorji morajo dokazati, da...</i>
Dobro predznanje izobraževanja	... so izobraženi ali da imajo dodatne sposobnosti na družbeno pedagoškem ali psihodružbenem področju ali v izobraževanju odraslih.
Izkušnje z družbenimi mrežami	... imajo praktične izkušnje v razvijanju in uporabljanju družbenih mrež.
Dobre računalniške sposobnosti	... znajo uporabljati običajne računalniške programe in internetne komunikacijske tehnologije ter vedo, kako komunikacijske platforme lahko uporabijo v skupinah za samopomoč.
Osnovno znanje o omogočanju	... imajo osnovno znanje na področju omogočanja in vedo njegov pomen in uporabo pri delu s starši.
Osnovno znanje o spodbudi sebi enakih	... imajo osnovno znanje na področju spodbude sebi enakih in poznajo njen pomen in uporabo pri delu s starši.
Znanje o prednatalni diagnostiki	... imajo profesionalen odnos do etike pri delu s starši ter poznajo mreže in informacijske centre na področju prenatalne diagnostike, biomedicine in integracije.
Znanje biomedicine	... so dojemljivi za vprašanja o biomedicini in imajo primerno znanje o tem področju.
Znanje o bratih ali sestrah ljudi s posebnimi potrebami	... poznajo sistematični pristop k reševanju družinskih problemov in se zavedajo pomena družbenih vplivov.
Znanje o človekovih pravicah	... poznajo družbene in družbeno-politične povezave v okviru teme o posebnih potrebah in družini ter poznajo človekove pravice.
Znanje o zakonu enakopravnosti	... poznajo družbene in družbeno-politične povezave v okviru teme o posebnih potrebah in družini ter poznajo zakon o enakopravnosti .
Pravne osnove o ljudeh s posebnimi potrebami	... poznajo družbene in družbeno-politične povezave, kar se tiče posebnih potreb in družin, in poznajo najbolj pomembne osnovna zakonska vprašanja v tem kontekstu.
Znanje o pomembnih terapijah in njihovi uspešnosti ali neuspešnosti	... poznajo različne vrste terapij in njihove možnosti ter omejitve.
Znanje o žalosti in modelih procesa žalosti	... vedo, kateri faktorji in okoliščine povzročijo žalost, in da je žalost process. Poznajo možnosti in omejitve različnih modelov žalosti pri delu s starši.
Znanje o razvojni psihologiji, terapevtski pedagogiki in posebni izobrazbi	... imajo osnovno znanje na področju terapevtske pedagogike in posebne izobrazbe ter pregled nad mejniki v razvoju otrok s posebnimi potrebami ali brez.
Znanje o metodologiji in didaktiki v izobraževanju odraslih.	... poznajo svoje vloge in naloge v izobraževanju odraslih in imajo osnovno znanje o pedagogiki odraslih in primerne sposobnosti.
Samoupravljanje, časovno upravljanje	... poznajo pomembnosti samoupravljanja za svoje poslovno in zasebno življenje in se naučijo izvajati tehnike in metode na področju samoupravljanja.
Izkušnje s stiki z javnostjo	... lahko v praksi preizkusijo svoje znanje o stikih z javnostjo

Kompetence za svetovanje in pomoč

Opazanja	Kriterij nastopa <i>Mentorji naj bi...</i>
Komunikacijske sposobnosti	... bili sposobni komunicirati na razumljiv način in naj bi se bili sposobni hitro prilagoditi jeziku in stopnji vsakega partnerja v komunikaciji
Izkušnje s svetovanjem	... bili sposobni svetovati osebi, ki išče nasvet, točno tisto, kar potrebuje.

Pozitiven, pohvalen jezik	... bili previdni in odgovorni z jezikom. Naj ne bi spraševali: "Čigava krivda je to?" ali "Kdo ima prav?", temveč naj bi se izražali iskreno in jasno ter obenem imeli spoštljiv in pozoren odnos do drugih.
Lahko prilagajanje sogovorniku	... se znali približati sogovorniku na pristen in pomemben način.
Aktivno poslušanje	... se znali vživeti v čustva sogovornika, sledili njegovem ali njenem toku misli v pogovoru, bili pozorni in zainteresirani za to, kar bi rad sogovornik povedal.
Sprejemanje in povzemanje idej	... znali sprejeti izjave in ideje drugih ter jih ponoviti in obnoviti z lastnimi besedami.
Izboljšanje idej	... znali izboljšati ideje drugih preko spraševanja dobro izbranih vprašanj.
Razumljivo strukturiran pogovor	... znali strukturirati pogovor z različnimi zanimivimi temami.
Zmožnost obdržati pozornost poslušalca	... vodili poslušalca skozi temo korak za korakom in misel za mislijo ter zaključili s temeljnim vprašanjem.
Lahko zazna, strukturira in razreši konflikte	... zaznali konflikte, jih razumeli in na njih delali konstruktivno.
Aktivno naslovi probleme	... imeli vodilno načelo: "problemi so prednostni".
Lahko jasno izrazi različna mnenja, izpostavi protislovja	... bili sposobni vživljanja v druge in tolerantni v svojem odnosu do sogovornikov.
Spoštuje različna mnenja	... sprejme, spoštuje in pozitivno interpretira različna mnenja, resnice in realnosti in zato tudi uporabi priložnost, ki jo raznolikost prinese.
Ton glasu, mimika in gestikulacija prispevajo k prijetni atmosferi	... se zavedali neverbalne komunikacije in jo uporabili preko tona glasu, mimike in gestikulacije.
Osredotočenost k viru	... s samoorganizacijo in ustvarjanjem pozitivne klime za spremembe naj bi razmišljali in delovali sistematično ter usmerjeno k rešitvi

Vodstvene kompetence

Spretnosti	Kriteriji izvedbe <i>Mentorji naj bi ...</i>
Energija	... bili 100% prisotni.
Ustvarjanje entuziazma	... bili sposobni motivirati ostale.
Odločnost	... bili odgovorni in se tako tudi obnašali. Pri odločanju naj bi sledili procesu izbire med alternativami in zavračanju določenih mnenj.
Strast do dela	... bili odprti do (opažanj) novih stvari in entuziastični pri delu z drugimi ljudmi.
Sposobnost organizacije procesa	... imeli spretnosti konceptualizacije, organizacije izobraževalnih dogodkov in reševanja nalog, za katere ni posebnih procedur.
Osnove računovodstva	... bili sposobni pripraviti finančni načrt.
Prevzemanje odgovornosti	... poskrbeli, da se njihove naloge odvijajo kot načrtovano in zeleno.
Sposobnost reševanja problemov	... bili željni eksperimentiranja pri reševanju problemov, razmišljali inovativno ter bili pragmatični in praktično usmerjeni.
Kolateralno mišljenje	... bili sposobni razmišljati preko individualnih elementov ter videti procese in povezave.
Ciljno orientirano razmišljanje	... bili sposobni svoje misli in dejanja usmeriti k določenemu cilju. Proces naj bi bil tako učinkovit, da cilj je cilj lahko dosežen čim bolj direktno.
Jasne ideje	... bili jasni glede svojih idej in dejanj.
Identifikacija s svojim delom	... imeli svoje delo radi in se vanj poglobili.
Identifikacija s temo	... se radi ukvarjali s temami o posebnih potrebah.
Dobro sodelovanje	... bili sposobni doseči cilj v sodelovanju z drugimi ljudmi.
Ekipni igralec	... bili sposobni delovati z drugimi ljudmi in s svojimi sposobnostmi optimalno prispevati k skupini.
Sposobnost kritičnosti in sprejeti kritizem	... se primerno in konstruktivno spopadali s kritizmom.

Izkušnost v vodenju skupine	... bili sposobni izbrati, voditi in usmerjati skupino.
Kompetentnost v konceptualnem delu	... bili sposobni pretvoriti ideje, mnenja in načrte v jasen, strukturiran in pomenski koncept.

3. Navodila za mentorje in udeležence

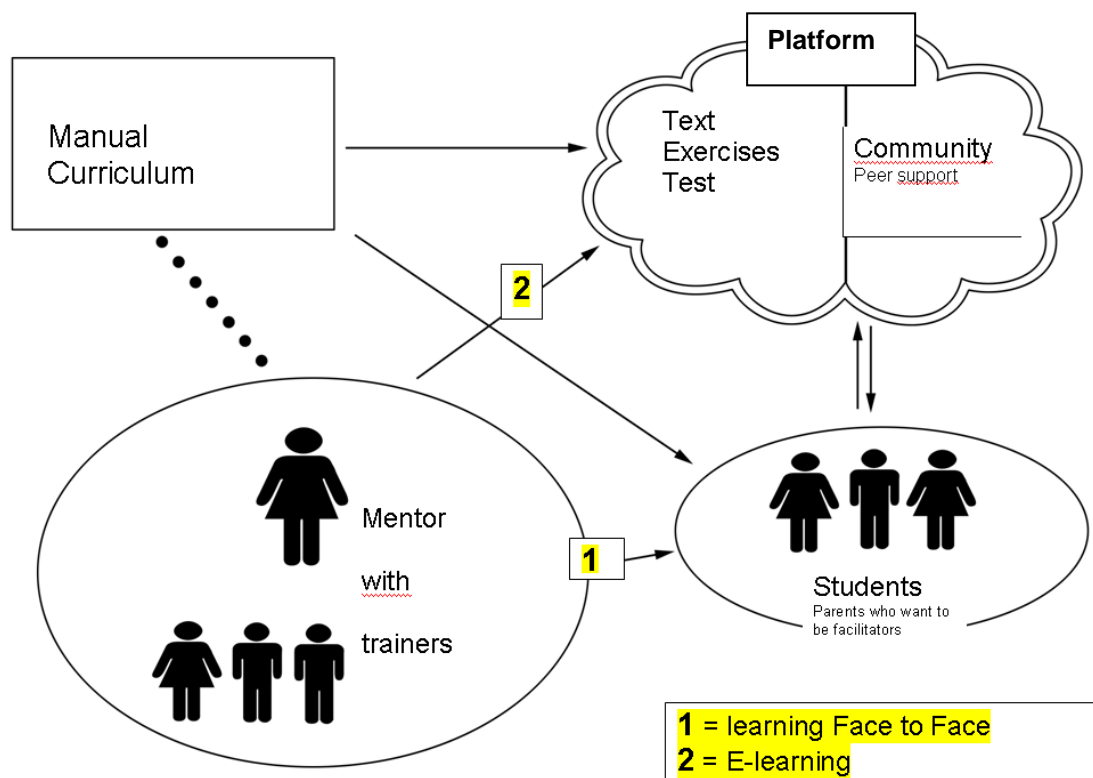

Osnovna načela

Izobraževalni program dopušča veliko fleksibilnosti – glede na način podajanja snovi kot tudi urnika. Glede na to, da bodo program izvajale različne izobraževalne organizacije v različnih državah, bo program na voljo v različnih kontekstih in učnih zahtevah. Vsaka izobraževalna organizacija se lahko odloči, kateri način izvedbe ji najbolj ustreza, glede na okoliščine.

Kako se udeleženci učijo po tem učnem načrtu?

Urnik lahko prilagajamo glede na cilje in potrebe. Mentor se lahko skupaj s skupino odloči, kako bodo oblikovali posamezen modul. Nekateri moduli so bolj učinkoviti v obliki javne razprave, spet drugi individualno. Stalna prisotnost udeležencev tako ni potrebna. Udeleženci nekatere dele tega izobraževanja lahko dokončajo v vsakodnevni situacijah. V prvem modulu udeleženec skupaj z mentorjem določi in oblikuje urnik oziroma izbere module (ocena).

Mentor

Da bi zagotovili povezovanje vseh stopenj izobraževanja v celoto, kot tudi dobro učno okolje, je stalna pomoč mentorja potrebna vsako uro. Mentorji morajo biti odprti in tolerantni do ljudi oz. verjeti, da so VSI LJUDJE zmožni živeti neodvisno, samozavestno in samoumevno.

Urnik je zasnovan za starše, ki želijo sodelovati in sčasoma voditi skupine za samopomoč. Osnovni pogoj je, da so udeleženci starši otrok s posebnimi potrebami – razlog za to je samozavedanje in učenje iz “pozitivnih izkušenj”. Poleg tega je ključ do vzajemnega sprejemanja in podpore. Preko stikov z drugimi starši je mogoče videti probleme ne kot individualne težave, ampak tudi v njihovem družbenem kontekstu in tako posledično iskati rešitve na politični ravni.

Mentor krepi moči in spodbuja medsebojno podporo, tako da vodi skupino in ji pomaga, da se sama organizira. Ker je mentor tudi starš otroka s posebnimi potrebami,

sam/a služi kot model za skupino. Tako sta opolnomočenje in vrstniška podpora zagotovljena preko posebne funkcije mentorja.

Izkušnje kažejo, da so kompetentni mentorji nadvse pomembni za zadovoljstvo, osvajanje znanja in osebno rast udeležencev.

Program mora izpolniti naslednje naloge:

- Tretjino programa je treba nameniti skupini in mentorju oziroma mentorici samim. V tem času se ustvari izhodišče, udeleženci si izmenjajo izkušnje, izrazijo skrbi in se posvetijo individualnim pričakovanjem glede skupine in programa samega.
- Neprekinjeno vodenje in podpora udeležencem tekom programa.
- Skupino obveščati o napredku in nuditi organizacijsko pomoč.
- Organizirati in dokumentirati vsako srečanje ter dokumentirati napredek.
- Vzpostaviti spoštljivo ozračje in skupinski duh.

Udeleženci in udeleženke programa naj bi bili po izobraževanju zmožni spremljati starše otrok s posebnimi potrebami na seminarje in delavnice ter organizirati in izvajati ta program tudi sami. Zato je zahtevan poklicni profil, opisan v tem dokumentu.

Mentor – Skupinske lekcije

Po eni strani je dobrodošlo, da udeleženke in udeleženci govorijo o specifičnih temah, po drugi strani pa skupina preživi tretjino učnih enot z mentorjem samim. Te tako imenovane "skupinske lekcije" so izhodišče za izmenjavo izkušenj med starši, ki obiskujejo izobraževanje, za izražanje skrbi, s katerimi se spopadajo v vsakodnevnem življenju, kot tudi za razpravo o posameznikovih pričakovanjih o skupini in izobraževanju samem.

Glede na naša opažanja, so te "skupinske lekcije" srce izobraževanja. Izmenjava izkušenj ima na psihološko stanje udeležencev zelo razbremenilen in stabilizacijski učinek. Z občutkom pripadnosti skupini so udeleženke in udeleženci zmožni tudi občutka solidarnosti in moči, prav tako se ne počutijo več zapuščene na tem svetu. S skupinskimi lekcijami imajo starši možnost spoznati izkušnje in perspektive drugih staršev, v razpravah z njimi se razvijajo kot osebnosti, spoznajo pa tudi druge vidike.

V tem procesu mentor igra pomembno vlogo. Ker je tudi mentor starš otroka s posebnimi potrebami, udeleženke in udeleženci lahko o svojih izkušnjah govorijo bolj svobodno. Poleg tega ima cela skupina koristi od pozitivnih učinkov koncepta vrstniške podpore.

Učni načrt vsebuje obvezne in izbirne module, ki jih udeleženke in udeleženci obiskujejo glede na samooceno in nasvet mentorja, s katerim ob prijavi na izobraževanje opravi razgovor. V prvem modulu se morajo udeleženke in udeleženci spoznati s koncepti izobraževanja.

Vodje usposabljanja

Specifično strokovno znanje o vsebini različnih modulov je pogoj.

Učitelji lahko vire za učenje izberejo glede na okoliščine izvedbe izobraževanja in glede na težave, s katerimi se udeleženske in udeleženci najbolj pogosto soočajo.

Uporaba strokovno primernih načinov delovanja kot osnove za samoreflektivno in k potrebam usmerjeno učenje zahteva soodločanje udeleženk in udeležencev. Sodelavci morajo biti zato visoko kompetentni v komunikaciji in vodenju skupin.

Učenje po modelu je še eden od ključnih vidikov. Sodelavec mora imeti ponotranjeno spoštovanje za ljudi s posebnimi potrebami, ta odnos pa mora biti sposoben izraziti tekom izobraževanja ter v interakciji z udeleženkami in udeleženci. Zato so izkušnje z ljudmi s posebnimi potrebami ključen pogoj za razlago snovi na osnovni, ciljno usmerjeni stopnji.

To je izraženo:

- s previdno uporabo jezika na področjih spolne enakosti in ravnanja s starši (npr. dvom v kategorizacije, neuporaba žaljivih fraz, kot je "priklenjen na invalidski voziček", izpostavljanje spolnih vlog in zavestno nasprotovanje, izogibanje kategorizaciji),
- z odprtimi, individualiziranimi, odraslimi srečanji,
- s kolegialnim sodelovanjem in nenasilno komunikacijo,
- z zmožnostjo kontroliranja konfliktov in kriticizma,
- s humanističnim, demokratičnim, solidarnostnim pogledom na ljudi in družbo,
- z odprtim in samokritičnim odnosom do moških in žensk z ali brez posebnih potreb kot tudi staršev otrok s posebnimi potrebami.

Če je mogoče, naj bi bile osebe s posebnimi potrebami ali ljudje, ki jih to zanima, vključeni kot sodelavci ali asistenti izobraževanja, in/ali povabljeni, da z udeleženkami in udeleženci delijo svoje izkušnje.

Priporočene učne metode:

- skupinsko delo,
- delo v parih, skupno delo,
- majhne skupine,
- študije primerov,
- igranje vlog,
- skupinske razprave, individualno delo,
- predavanja,
- učna pogodba,
- drama,
- demonstracija,
- pisni dokumenti,
- reševanje problemov,
- simulacije in igre,
- iskanje asociacij,
- praktično učenje,
- praktične vaje.

Organizacijski vidiki:

Tečaj se mora odvijati v prostoru, kamor imajo neoviran dostop sodelavci ali udeleženci s posebnimi potrebami. To ne pomeni le, da mora biti prostor dostopen z invalidskim vozičkom, ampak je potrebno upoštevati tudi ostale posebne potrebe.

Prijetna atmosfera in tiho okolje spodbujata intenzivno razpravo med skupinskimi srečanji.

Matere in očetje morajo imeti možnost varstva na kraju samem ali finančno pomoč za varstvo na domu.

Postopek:

- Iskanje in izbira mentorjev, dodelitev nalog pri organizaciji.
- Iskanje primerne lokacije in planiranje urnika.
- Poskusna aplikacija.
- Izbira sodelavcev in njihovo spoznavanje s cilji in vsebinami izobraževanja.
- Intervjuvanje kandidatov za izobraževanje (mentorji)
- Srečanje z izbrano skupino in razprava o urniku, organizaciji in zgradbi izobraževanja.
- Vzpostavitev internetnega foruma za skupino za lažje povezovanje izven srečanj, skrb za forum in odgovori na možna vprašanja.

3. Učni okvir

Uvod

Ena od nalog učnega načrta je sprožiti proces učenja v starših, ki spremeni njihovo situacijo v smislu znanja, sposobnosti, dejanj in vrednost. Učni proces ni omejen le na družinsko situacijo vsakega posameznika, kajti socialne razmere postanejo predmet njihovega razmišljanja in dejanj.

Izmenjava mnenj starše stabilizira in starševstvo kot vrednota je izražena do največje mere. V tem primeru je lastna vrednost pomemben dejavnik: "Če cenim sebe, imam dobre možnosti, da se z življenjem soočim dostojanstveno, pošteno, močno, ljubeče in realno." (glej Satir, 2004:54) Starši, ki cenijo sebe, lahko na enak način cenijo tudi svoje otroke.

Zato so glavni cilji tega izobraževanja:

- Krepitev starševske samozavesti.
- Povečanje avtonomije in neodvisnosti staršev.
- Doseganje sposobnosti in kompetenc za individualen razvoj.
- Osvajanje osnovnega znanja o vprašanih ljudeh s posebnimi potrebami.
- Prepoznavanje socialnih povezav.
- Prepoznati sebe in biti prepoznan kot strokovnjak.
- Spoznavanje načinov, kako postati mentor.

To izobraževanje staršem omogoča, da razvijejo moči, za katere niso vedeli, da jih imajo ali so dvomili vanje. Usposabljanje mora zagotoviti primerno učno okolje.

Učno okolje je zasnovano kot modulni sistem, ki ga sestavljajo obvezni in izbirni moduli.

Obvezni moduli

- 10 modulov (00 do 8)
- skupno 104 učne enote

Izbirni moduli

- 7 modulov (1 do 7)
- skupno 108 učnih enot

Na začetku izobraževanja za vsakega udeleženca pripravimo načrt usposabljanja. Izbrani moduli so lahko nadgrajujejo, glede na posameznikove želje in izkušnje.

Obvezni moduli

Modul 00: Intervju in ocena

- **Modul 00.1** Uvod v usposabljanje
- **Modul 00.2** Razjasnitev motivov
- **Modul 00.3** Oseben načrt usposabljanja

(4 učne enote)

Modul 01: Konverzacija

(4 učne enote)

Modul 1: Mentorstvo staršem

- **Modul 1.1** Posameznik in skupina
- **Modul 1.2** Soočenje posameznika z izrazom "posebne potrebe"
- **Modul 1.3** Medsebojna pomoč

(12 učnih enot)

Modul 2: Vrstniška podpora in opolnomočenje

- **Modul 2.1** Definicije in zgodovinsko ozadje
- **Modul 2.2** Pomembnost in praktične izkušnje z vrstniško podporo in opolnomočenjem
- **Modul 2.3** Metodična didaktična implementacija vrstniške podpore in opolnomočenja

(20 učnih enot)

Modul 3: Etika in delo staršev

- **Modul 3.1** Uvod v etiko in delo staršev
- **Modul 3.2** Medicinski, pravni in socialni vidiki v povezavi z vrednotami
- **Modul 3.3** Praktična študija izbranih primerov

(16 učnih enot)

Modul 4: Gibanje "Self-Determined Life Movement"

- **Module 4.1** Uvod k gibanju "Self-Determined Life Movement"
- **Modul 4.2** Socialna pomembnost gibanja in povezava s skupinami za samopomoč
- **Modul 4.3** Pravni okvir za človekove pravice in enakopravnost

(8 učnih enot)

Modul 5: Družinska situacija – partnerstvo – bratje in sestre

- **Modul 5.1** Pomembnost družine, otroci v času družbene spremembe in sistematično zastopanje družine
- **Modul 5.2** Rojstvo otroka s posebnimi potrebami, učinki na družinski sistem in razdelitev družinskih vlog
- **Modul 5.3** Družinske vloge – moja "konstruirana" realnost
- **Modul 5.4** Koristni in moteči faktorji znotraj in zunaj družine – borba z nemočjo

(20 učnih enot)

Modul 6: Socialne in socialno-politične dimenzije

- **Modul 6.1** Družina otroka s posebnimi potrebami v socialnem in socialno-političnem kontekstu
- **Modul 6.2** Družina in zakonodaja

(8 učnih enot)

Modul 7: Terapije in omejitve

- **Modul 7.1** Pregled terapij za osebe s posebnimi potrebami
- **Modul 7.2** Možnosti in omejitve terapij

(4 učne enote)

Modul 8: Premagovanje žalosti

- **Modul 8.1** Pomen premagovanja žalosti in različne oblike
- **Modul 8.2** "Zakaj jaz?"
- **Modul 8.3.** Supine za samopomoč in premagovanje žalosti

(8 učnih enot)

MODUL 00:

Intervju in ocena

Uvod

Ta modul naj bi spodbudil udeležence in udeleženke k odločitvi, da se pridružijo usposabljanju. Mentor se seznanja z izhodišči udeležencev in udeleženek o starševski vzgoji ter gradi na njihovi osebni motivaciji, kompetencah in praktičnih pogojih za usposabljanje. Pogovor z mentorjem obsega naslednje teme: vsakodnevno življenje in otrokove posebne potrebe; izkušnje z otroki; kakšno vlogo bi udeleženec oziroma udeleženka igrala med premagovanjem žalosti in zakaj; strokovne izkušnje; katere izkušnje lahko udeleženec oziroma udeleženka uporabi pri delu mentorja; kaj je udeleženca oz. udeleženko spodbudilo, da se je odločil/a za izobraževanje; čas, ki je na voljo; kaj lahko udeleženec oz. udeleženka prispeva k skupini; zakaj so skupine za samopomoč pomembne; kaj udeleženca oz. udeleženko vleče k taki obliki skupine za samopomoč; udeleženčeve oz. udeleženkine odlike in slabosti; kako bi udeleženec oz. udeleženka opisala svoj pogled na ljudi in kako so se razvili?; udeleženčevi oz. udeleženkini pogledi; osebna ocena izbirnih modulov; vprašanja udeležencev oz. udeleženek glede vsebine, organiziranosti in osnovnih pogojev usposabljanja.

Cilj

Udeleženci naj bi se zavedali svojih motivov za sodelovanje v izobraževanju, prav tako naj bi vedeli, ali ustrezajo kriterijem, da postanejo mentorji. Skupaj z mentorji bodo oblikovali osebni načrt, ki bo temeljil na njihovi samooceni.

MODUL 00 (4 učne enote)

Modul 00.1 uvod k izobraževanju

Modul 00.2 razjasnitev motivov

Modul 00.3 osebni načrt izobraževanja

Učni cilj:

Udeleženci naj bi se zavedali svojih motivov za sodelovanje v izobraževanju, prav tako naj bi vedeli, ali ustrezajo kriterijem, da postanejo mentorji. Skupaj z mentorji bodo oblikovali osebni načrt, ki bo temeljil na njihovi samooceni.

Naloge	Prispevek tutorja/mentorja	Cilj / rezultat	Izpolnite glede na regionalne pogoje	
			Učne metode	Reference
00.1 Uvod k izobraževanju	<p>Informacije o ... ciljnih izobraževanja</p> <p>... vsebini izobraževanja</p>	Udeleženci/udeleženke spoznajo cilje in vsebino izobraževanja in poznajo lastnosti, potrebne za mentorja		
00.2 Razjasnenje motivov	<p>Informacije o tem, ... kaj udeleženca/udeleženke motivira, da so se udeležili izobraževanja</p> <p>... zakaj je starševsko delo na splošno pomembno za udeleženca/udeleženke</p> <p>... zakaj so izbrali prav to obliko skupine za samopomoč.</p>	Udeleženci/udeleženke razumejo svoje motive za udeležbo v izobraževanju		
00.3 Oseben načrt izobraževanja	<p>Informacije o tem, .. katere osebne kompetence in strokovne izkušnje imajo udeleženca/udeleženke in katere so pomembne za delo mentorja.</p> <p>... kateri izbirni moduli bi bili primerni za vsakega posameznega udeleženca/udeleženko.</p> <p>... koliko časa imajo udeleženca/udeleženke in kako lahko načrtujejo svoje izobraževanje.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke oblikujejo načrt izobraževanja glede na samooceeno.</p> <p>Udeleženci/udeleženke analizirajo časovni okvir svojega individualnega načrta izobraževanja.</p> <p>Udeleženci/udeleženke organizirajo svoje izobraževanje (otroško varstvo, počitnikovanje, itd.)</p>		

MODUL 01:

Konverzacija

Uvod

Tako imenovana "skupinska lekcija" služi kot izhodišče, da si starši izmenjajo izkušnje. Udeleženci in udeleženke lahko predlagajo svoj predmet razprave, hkrati pa spoznajo pričakovanja drugih glede skupine in izobraževanja na splošno.

Skupinska lekcija "Konverzacija" je srce izobraževanja. Izmenjava mnenj in izkušenj zagotavlja olajšanje in stabilnost, poleg tega pa pozitivno vpliva na psihično stanje vsakega člana skupine. Občutek skupnosti spodbuja solidarnost in moč. Starši otrok s posebnimi potrebami, ki se udeležujejo izobraževanja, se tako ne bodo več počutili zapuščene v svojih svetovih. Skupinske lekcije udeležencem in udeleženkam omogočajo, da spoznajo izkušnje in poglede drugih staršev, da se vključijo v razpravo, in da na situacijo pogledajo tudi z druge strani.

Cilj

Udeleženci in udeleženke predstavijo svoje osebne vsakodnevne skrbi in definirajo svoja pričakovanja glede izobraževanja in skupine na splošno. Svoje izkušnje in poglede primerjajo z drugim. Zaradi zelo bližnjega kontakta z drugimi, udeleženci in udeleženke ponovno definirajo svoja razmerja z drugimi znotraj in zunaj skupine.

MODUL 0 (4 učne enote)

Učni cilj

Udeleženci in udeleženke naj bi povečali svoje kompetence preko razprav z drugimi ter izmenjavo izkušenj in pogledov. Spoznajo nove osebne sposobnosti in kvalitete ter ponovno definirajo odnose.

Naloge	Prispevek mentor-ja	Učni cilj/rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
Osebn kušnje, iz- menjava in razprava	<p>Informacije o</p> <p>... tem, kako se udeleženci/udeleženke bolje spopadajo s svojo situacijo ter svojimi občutki, idejami in telesi.</p> <p>... povezavah med včeraj in danes, vsakdanom in izobraževanjem</p> <p>... osebnih pričakovanjih glede skupine in izobraževanja</p> <p>... možnosti za vsakega člana skupine</p>	<p>Udeleženci/udeleženke zaznajo svoje čustva in jih izrazijo.</p> <p>Udeleženci/udeleženke lahko svojo življenjsko zgodbo povežejo s trenutno situacijo.</p> <p>Prepoznajo želje in potrebe ter jih izrazijo.</p> <p>Udeleženci/udeleženke pridejo v stik z ostalimi in ponovno definirajo odnose.</p>		

MODUL 1:

Mentorstvo staršem

Uvod

V modulu 1 imajo udeleženci in udeleženke možnost, da med sabo spoznajo in oblikujejo skupne učne perspektive in cilje. To naj bi skupini služilo kot izhodišče za učenje. Modul omogoča orientiranje po končanem izobraževanju kot tudi v skupini. Preko samoanalize in analize vloge znotraj družine in okolja udeleženci in udeleženke oblikujejo individualne učne perspektive in cilje. Sposobnosti vsakega udeleženca in udeleženke bodo pomemben faktor v izobraževanju.

Poleg tega modul uvaja vsebine usposabljanja preko razprav o pojmi, kot so "posebne potrebe", "vključenost družine", "skupine za samopomoč", "opolnomočenje", "vrstniška podpora" in "mentorstvo". Od samega začetka bo tekla podrobna razprava o posameznikovi drži, pričakovanjih in strahovih glede "posebnih potreb".

Udeleženci in udeleženke bodo spoznali, zakaj je enakost v skupini pomembna med izobraževanjem. Vrstniške skupine so koristne pri samoorganizirani izmenjavi in internetni komunikaciji ter v stalni vrstniški podpori med in po usposabljanju. Članom skupine bo v pomoč internetna stran, kjer bodo imeli možnost nadaljnje komunikacije.

Cilj

Ob koncu modula naj bi se udeleženci in udeleženke zavedali svojih zmožnosti. Poleg tega naj bi znali definirati skupne učne perspektive kot tudi cilje izobraževanja in ustvariti osnovo za stalno internetno komunikacijo. Do konca modula naj bi bila skupina seznanjena z namenom izobraževanja.

MODUL 1 (12 učnih enot)

- Modul 1.1 Posameznik in skupina
- Modul 1.2 Soočanje posameznika s terminom "posebne potrebe".
- Modul 1.3 Vrstniške skupine

Učni cilj:

Udeleženci in udeleženke naj bi povečali svoje kompetence preko razprav z drugimi ter izmenjavo izkušenj in pogledov. Spoznajo nove osebne sposobnosti in kvalitete ter ponovno definirajo odnose.

Naloge	Prispevek tutorja/mentorja	Cilj/rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	reference
1.1 Posameznik in skupina	<p>Informacije o</p> <p>... osebnem okolju in družinski situaciji udeležencev/udeleženek (spodbudni in omejevalni dejavniki)</p> <p>... tem, kaj posameznik lahko prispeva v skupino</p> <p>... osebnih in skupnih učnih perspektivah in ciljih</p>	<p>Udeleženci/udeleženke navedejo spodbudne in omejevalne dejavnike svojega osebnega okolja in družine.</p> <p>Posamezniki spoznajo svoje zmožnosti in ugotovijo, kako lahko prispevajo k skupini.</p> <p>Udeleženci/udeleženke povzamejo osebne in skupne učne perspektive in cilje.</p>		
1.2 posameznikovo soočanje s terminom "posebne potrebe"	<p>Informacije o</p> <p>... tem, katere asociacije imajo udeleženci na glavne teme izobraževanja (posebne potrebe, vključenost družine, starševsko delo, opolnomočenje, vrstniške skupine, mentorstvo)</p>	<p>Udeleženci/udeleženke razpravljajo o glavnih temah izobraževanja in razložijo osebne in splošne poglede.</p>		
1.3 Vrstniška skupina	<p>Informacije o</p> <p>... prednostih vrstniške skupine pri izobraževanju.</p> <p>... tem, kako boso vrstniške skupine organizirane, s kom, s kakšnim namenom, in s kakšnimi orodji.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke lahko opišejo naloge vrstniške skupine v izobraževanju.</p> <p>Udeleženci/udeleženke organizirajo vrstniško skupino in uporabljajo internetno stran.</p>		

MODUL 2:

Vrstniška podpora in opolnomočenje

Uvod

V tem modulu se bodo udeleženci in udeleženke spoznali s terminoma "vrstniška podpora" in "opolnomočenje". Kot uvod bo služil zgodovinski razvoj terminov. S podrobno obravnavo terminov bodo udeleženci in udeleženke spoznali pomembnost skupin za samopomoč in učnih ciljev. Osebne praktične izkušnje z obema terminoma bodo razkrile možnosti in omejitve pri udejanjanju vrstniške podpore in opolnomočenja v skupinah za samopomoč. V skupini bodo preizkušene tudi pomembne tehnike, povezane s terminoma, kot so aktivno poslušanje, določanje možnosti za dejanja, sprememba perspektive, strategije reševanja problemov, samoorganizacija in medsebojna podpora.

Cilj

Ob koncu modula naj bi udeleženci in udeleženke razumeli pomembnost terminov za skupine za samopomoč, razmislili o metodično-didaktičnih vidikih vrstniške podpore in opolnomočenja pri načrtovanju skupin za samopomoč ter jih aplicirali na dejanja.

MODUL 2 (20 učnih enot)

Modul 2.1 definicije in zgodovinsko ozadje

Modul 2.2 pomembnost in praktične izkušnje z vrstniško podporo in opolnomočenjem

Modul 2.3 metodično didaktična implementacija vrstniške podpore in opolnomočenja

Učni cilj

Udeleženci in udeleženke razložijo termina "vrstniška podpora" in "opolnomočenje" v kontekstu skupin za samopomoč in aplicirajo njihove tehnike in metodično-didaktične elemente.

Naloge	Prispevek tutorja/mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	reference
2.1 Definicije in zgodovinsko ozadje	Informacije o ... terminih vrstniška podpora in opolnomočenje ter zgodovinski razvoj.	Udeleženci/udeleženke definirajo termina vrstniška podpora in opolnomočenje ter razložijo možnosti apliciranja na skupine za samopomoč.		
2.2 Pomembnost in praktične izkušnje z vrstniško podporo in opolnomočenjem	Informacije o ...izkušnjah udeležencev/udeleženek z vrstniško podporo in opolnomočenjem. ... tem, zakaj sta vrstniška podpora in opolnomočenje pomembna pri skupinah za samopomoč.	Udeleženci/udeleženke povežejo pripišejo osebne izkušnje s terminoma k ciljem izobraževanja. Udeleženci/udeleženke opišejo pomembnost vrstniške podpore in opolnomočenja za skupine za samopomoč in izobraževanje.		
2.3 metodično-didaktična implementacija vrstniške podpore in opolnomočenja	Informacije o ...tem, katere tehnike in metodično-didaktični elementi psihosocialnega svetovanja se lahko prištevajo k vrstniški podpori in opolnomočenju. ... kdaj lahko omejene tehnike uporabimo v praksi.	Udeleženci/udeleženke lahko pripišejo tehnike in metodično-didaktične elemente psihosocialnega svetovanja k vrstniški podpori in opolnomočenju. Udeleženci/udeleženke aplicirajo tehnike na študije primerov.		

MODUL 3:

Etika in starševsko delo

Uvod

Ta modul ponuja osnove in znanja na področjih prenatalne diagnostike, biomedicine in integracije/vključenosti. Pri obravnavi teh tem bo tekla tudi razprava o družbenih vrednotah in razvoju kot tudi osebnem odnosu. Skupinske razprave naj bi pomagale udeležencem in udeleženkam pridobiti kompetence za obravnavo teh tem s trdnimi stališči in mnenji. Udeleženci in udeleženke morajo ločiti med objektivno in subjektivno zaznavo. Čustva se morajo vzbuditi, vendar ne smejo voditi k onemelosti glede lastne situacije.

Udeleženci in udeleženke se naučijo obnašati pravilno in profesionalno pri obravnavi vprašanja etike skupin za samopomoč. Priskrbijo si tudi vprašanja za internetno komunikacijo.

Cilj

Ob koncu modula naj bi bili udeleženci in udeleženke zelo občutljivi do področja prenatalne diagnostike, medicine in integracije/vključenosti. Podrobna obravnava vprašanja etike pomaga udeležencem in udeleženkam, da se v skupinah za samopomoč obnašajo primerno in profesionalno.

MODUL 3 (16 učnih enot)

Modul 3.1 uvod v etiko in starševsko delo

Modul 3.2 zdravniški, pravni in socialni vidiki v povezavi z vrednotami

Modul 3.3 praktična analiza izbranih študij primerov

Učni cilj

Udeleženci in udeleženke se obnašajo primerno in profesionalno pri obravnavi vprašanj etike v skupinah za samopomoč. Poznajo lokalne spletne in informacijske centre s področja diagnostike, biomedicine in integracije/vključenosti.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	reference
3.1 Uvod v etiko in skupine za samopomoč	<p>Informacije o</p> <p>... tem, kaj etika pomeni na področju skupin za samopomoč.</p> <p>... tem, kako so se prenatalna diagnostika, biomedicine in integracija/vključenost zgodovinsko razvijale.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke razložijo pomembnost etike v skupinah za samopomoč kot tudi zgodovinski in družbeni razvoj ključnih tem prenatalne diagnostike, biomedicine in integracije.</p>		
3.2 Zdravniški, pravni in socialni vidiki v povezavi z vrednotami.	<p>Informacije o</p> <p>... razpoložljivih zdravniških in pravnih osnovah etike in družbenih vrednot.</p> <p>... osebnih vrednotah udeležencev/udeleženek v tem kontekstu</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo zdravniške in pravne osnove ter družbene norme glede prenatalne diagnostike, biomedicine in integracije.</p> <p>Udeleženci/udeleženke opišejo osebni odnos do teme. Osnovno znanje povežejo s stališči, o katerih skrbno premislijo.</p>		
3.3 praktična analiza izbranih študij primerov	<p>Informacije o</p> <p>... tem, katere vsebine za delo skupin za samopomoč so možne v tem kontekstu.</p> <p>...tem, kateri svetovalni postopki in strategije se lahko oblikujejo in preizkusijo v izbranih primerih.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke opišejo konkretne vsebine skupin za samopomoč v tem kontekstu.</p> <p>Udeleženci/udeleženke svetovalne postopke dokončajo s študijami primerov.</p>		

MODUL 4:

Gibanje “A Self-Determined Life”

Uvod

V tem modulu udeleženci in udeleženke spoznajo gibanje “A Self-Determined Life”, namenjeno ljudem s posebnimi potrebami. O možnostih, ki jih gibanje ponuja, razpravljajo s predstavniki gibanja.

Poleg zagotavljanja preživetja, integracije in enakopravnosti, naj bi pravico do neodvisnega življenja razumeli kot alternativo tradicionalnemu pogledu na osebe s posebnimi potrebami kot na splošno bolne in nemočne ljudi, ki morajo biti “zdravljeni” in “oskrbovani” v ustanovah.

Gibanje “A Self-Determined Life”, v katerega so vključeni ljudje s posebnimi potrebami, se označuje kot del gibanja za neodvisno življenje, ki se je v Združenih državah Amerike začelo leta 1970. Posebne potrebe definira kot rezultat socialnih, političnih in strukturnih mehanizmov za hromitev posameznikov, ki se ne podredijo splošnim normam o uspešnosti in estetiki. Gibanje “A Self-Determined Life” odklanja zdravniške in “pisarniške” definicije posebnih potreb in si prizadeva za radikalno razširitev pojma “normalnost”, celo preko invalidnosti. “A Self-Determined Life” nasprotuje konceptu nemoči z osamosvajanjem.

Cilj

Do konca modula udeleženci in udeleženke spoznajo gibanje “A Self-Determined Life”. Ker postanejo občutljivi glede teme neodvisnega življenja, udeleženci in udeleženke osamosvajanje izkusijo na drugačen način. Dobijo osnovne informacije o človekovih pravicah in zakonu enakopravnosti.

MODUL 4 (8 učnih enot)

Modul 4.1 uvod k gibanju "A Self-Determined Life"

Modul 4.2 družbena pomembnost gibanja "A Self-Determined Life" in povezava s skupinami za samopomoč

Modul 4.3 pravni okvir za človekove pravice in enakopravnost

Učni cilj

Udeleženci in udeleženke poznajo gibanje "A Self-Determined Life" in njihovo povezavo z osamosvajanjem v kontekstu skupin za samopomoč.

Udeleženci in udeleženke imajo osnovno znanje o pravni situaciji na področju človekovih pravic in njihovem izvajanju v družbi.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	reference
4.1 Uvod k gibanju "A Self-Determined Life"	Informacije o ... razvoju gibanja in njegovih osnovnih idejah.	Udeleženci/udeleženke povzamejo osnovne ideje gibanja kot tudi zgodovinski razvoj.		
4.2 Družbena pomembnost gibanja "A Self-Determined Life" in povezava s skupinami za samopomoč	Informacije o ... pomenu gibanja za družben in politični razvoj ter skupine za samopomoč	Udeleženci/udeleženke poznajo učinke gibanja ter njegov družbeni in politični razvoj. Te ideje lahko povežejo z opolnomočenjem v skupinah za samopomoč.		
4.3 Pravni okvir za človekove pravice in enakopravnost	Informacije o ... tem, katere človekove pravice in enakopravnosti so pomembne v naši družbi in katere primere udeleženci/udeleženke lahko naštejejo.	Udeleženci/udeleženke lahko povežejo pravne okvire s socialnimi ustanovami ter naštejejo rešnične primere.		

MODUL 5:

Družinska situacija – partnerstvo – brati in sestre

Uvod

V tem modulu se udeleženci in udeleženke posvetijo družinskemu sistemu otroka s posebnimi potrebami. Obstaja le en tip družine z otrokom s posebnimi potrebami, le en tip staršev, le en tip bratov in sester? Otrok s posebnimi potrebami – družina s posebnimi potrebami? Rojstvo otroka s posebnimi potrebami je travmatičen dogodek za starše ter brate in sester, ki močno vpliva na njihovo življenje in družbeno situacijo. Invalidnost ne vpliva le na otroka, ampak tudi na življenje celotne družine, ter sčasoma na odnos do otroka, identiteto družine ter njihovo družinsko in socialno eksistenco.

Modul poudarja zavedanje o lastni situaciji, ki se glede na okoliščine lahko zelo razlikuje od drugih. Procese spopadanja z lastno situacijo moramo izkusiti zavestno; krivdo, strah in žalost pa priznati za del teh procesov. S podrobno obravnavo svoje situacije naj bi bili starši sposobni spremeniti meta-raven komunikacije v trenutkih onemelosti. Z analizo lastne situacije in s pogovorom z drugimi starši, udeleženci in udeleženke problemov ne vidijo več kot individualne težave, ampak jih razumejo v njihovem družbenem kontekstu.

Cilj

Ob koncu modula naj bi bili udeleženci in udeleženke preko opisa svoje družinske situacije drugim, ki so v podobni situaciji, bolj kompetentni kot strokovnjaki in osvobojeni nemoči.

MODUL 5 (20 učnih enot)

Modul 5.1 Pomembnost družine, otrok v času družbenih sprememb in sistematično zastopanje družine

Modul 5.2 Rojstvo otroka s posebnimi potrebami in vpliv na družinski sistem ter razdelitev družinskih vlog

Modul 5.3 Vloge znotraj moje družine – moja "skonstruirana" realnost

Modul 5.4 Koristni in škodljivi faktorji znotraj in zunaj družine – spopadanje z nemočjo

Učni cilj

Udeleženci poznajo sistemske pristope k njihovi družinski situaciji. Poznajo razdelitev vlog in "skonstruirano" realnost znotraj njihove družine; lahko zaznajo družbene vplive. Prepoznajo nove kompetence.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / Rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
5.1 Pomembnost družine, otroci v času družbene spremembe in sistematično zastopanje družine	<p>Informacije o ... tem, kako se je v družbi spremenil pomen družine in otrok ... pomenu družine kot sistema (osnovno znanje)</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo različne vplive na družinsko življenje in otroka.</p> <p>Udeleženci/udeleženke poznajo vplive sistemov in sistemskih ravni na razvoj vsakega člana.</p>		
5.2 Rojstvo otroka s posebnimi potrebami in vpliv na družinski sistem ter razdelitev vlog znotraj družine	<p>Informacije o ... vplivih rojstva otroka (s posebnimi potrebami) na družinski sistem in razdelitev vlog</p>	<p>Udeleženci/udeleženke vedo, da rojstvo otroka spremeni vse vloge in razmerja, kot tudi vsakdan znotraj družine.</p>		
5.3 Vloge znotraj moje družine – moja “skonstruirana” realnost	<p>Informacije o ... družinskih vlogah ter kdo oziroma kaj jih določa ... tem, kako udeleženci/udeleženke konstruirajo svojo realnost</p>	<p>Udeleženci/udeleženke opišejo razdelitev vlog znotraj svoje družine in vedo, kako do take porazdelitve pride.</p> <p>Udeleženci/udeleženke vedo, da lahko aktivno vplivajo na svoje vloge in razdelitev vlog.</p>		
5.4 Premagovanje nemoči	<p>Informacije o ... tem, kaj udeležencem/udeleženkam daje varnost v njihovih vlogah ... tem, kje lahko udeleženci/udeleženke dobijo potrditev o pravilnosti in kompetenčnosti svojega obnašanja</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo pozitivne faktorje za svoje individualne vloge.</p> <p>Udeleženci/udeleženke poznajo svoje vire in vire svoje družine.</p>		

MODUL 6:

Družbene in družbeno-politične dimenzije

Uvod

V tem modulu udeleženci in udeleženke spoznajo različne situacije družin z otroki s posebnimi potrebami v družbeno-političnem kontekstu. Spoznajo nacionalne in regionalne pravne okvire, ki se nanašajo na to področje, ter področja skrbništva, integracije, ugodnosti za osebe s posebnimi potrebami, itd.

Cilj

Ob koncu modula udeleženci in udeleženke poznajo družbene, družbeno-politične in pravne okvire, ki se nanašajo na osebe s posebnimi potrebami.

MODUL 6 (8 učnih enot)

Modul 6.1 družina otroka s posebnimi potrebami v družbenem in družbeno-političnem kontekstu

Modul 6.2 družina in zakonodaja

Učni cilj

Udeleženci in udeleženke poznajo družbene in družbeno-politične odnose, ki se nanašajo na družine otrok s posebnimi potrebami. Poznajo najbolj pomembne pravne pogoje.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
6.1 Družina otroka s posebnimi potrebami v družbenem in družbeno-političnem kontekstu	Informacije o ... družbenem in družbeno-političnem kontekstu družine otroka s posebnimi potrebami.	Udeleženci/udeleženke poznajo pomembna družbeno-politična merila za družine otrok s posebnimi potrebami.		
6.2 Družina in zakonodaja	Informacije o ... konkretnih zakonsko opredeljenih pravicah, ki jih imajo družine otrok s posebnimi potrebami. ... strokovnjakih, organizacijah in informacijskih centrih, ki nudijo pomoč v takšnih situacijah.	Udeleženci/udeleženke poznajo zakonsko opredeljene pravice družin otrok s posebnimi potrebami. Udeleženci/udeleženke znajo imenovati strokovnjake, organizacije in informacijske centre, ki se nanašajo na to temo.		

MODUL 7:

Terapije in omejitve

Uvod

Ta model obravnava pregled različnih terapij za ljudi s posebnimi potrebami. Vse terapije niso enako učinkovite za vsakega otroka – manj je včasih več! Obravnavane bodo tudi nevarnosti pretiranih terapij.

Udeleženci in udeleženke se bodo ukvarjali z naslednjimi vprašanji: “Kje se terapija začne? Kje se konča “normalno”? – “Kateri otrok potrebuje več moje pomoči glede na njegove posebne potrebe?” – “Je vsak otrok “normalen” na tak ali drugačen način, tudi tisti s posebnimi potrebami?”

Cilj

Ob koncu modula udeleženci in udeleženke poznajo različne oblike terapij, kot tudi njihove možnosti in omejitve.

MODUL 7 (4 učne enote)

Modul 7.1 Pregled terapij za ljudi s posebnimi potrebami

Modul 7.2 Možnosti in omejitve določene terapije

Učni cilji

Udeleženci in udeleženke poznajo različne oblike terapij. Razumejo nevarnosti pretiranih terapij ter poznajo možnosti in omejitve terapij.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi zahtevami	
			Učne metode	Reference
7.1 Pregled terapij za ljudi s posebnimi potrebami	<p>Informacije o ... terapijah, ki so na voljo</p> <p>... tem, kako in s katerimi kriteriji izbrabi "pravo" terapijo</p>	<p>Udeleženci/udeleženke opišejo različne terapije za ljudi s posebnimi potrebami.</p> <p>Udeleženci/udeleženke poznajo splošne kriterije za izbiro primerne terapije.</p>		
7.2 Možnosti in omejitve terapij	<p>Informacije o ... možnostih, ki jih "pravilna" izbira ponuja, in kdaj terapija doseže mejo.</p> <p>... frazah/metodah ha temeljito preverjanje metod.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke vedo, kaj je mogoče doseči s terapijo, vendar tudi poznajo nevarnosti pretiranega izvajanja.</p> <p>Udeleženci/udeleženke poznajo fraze, s katerimi terapijo lahko spodbijajo s pomočjo študije primera.</p>		

MODUL 8:

Premagovanje žalosti

Uvod

V tem modulu udeleženci in udeleženke spoznajo teme žalosti in potrnosti, kot tudi različne modele obvladovanja žalosti (npr. Kastove "faze žalovanja", Schuchardova "spirala žalovanja", obvladovanje žalosti po Stengel-Rutkowskem,)

Način, kako starši izvedo, da bo njihov otrok imel posebne potrebe, je lahko odločilen za njihov odnos do otroka, okolja in specialistov. Lahko je faktor, ki vpliva na celotno prihodnost družinskega življenja. Čez leta lahko ta žalost nenadoma igra podzavestno, vendar pomembno vlogo pri soočanju staršev z vzgojitelji v otroškem vrtcu, učitelji v šoli in pri pomoči v zgodnjem otroštvu. Da bi se lahko spopadli z lastno situacijo in da bi bolje razumeli ostale starše v podobnih situacijah, se morajo starši spoznati s tem pojavom na osebni in strokovni ravni.

Cilj

Ob koncu modula bodo udeleženci in udeleženke vedeli, zakaj je tako na osebni kot strokovni ravni pomembno, da se spopadejo z žalostjo, ki jo lahko povzroči rojstvo otroka s posebnimi potrebami.

MODUL 8 (8 učnih enot)

Modul 8.1 Pomembnost obvladovanja žalosti in različni modeli

Modul 8.2 "Zakaj jaz?"

Modul 8.3. Skupine za samopomoč in žalost

Učni cilj

Preko soočanja z lastno žalostjo udeleženci in udeleženke spoznajo, kaj povzroča žalost, ter da gre za proces. Poznajo možnosti in omejitve modelov obvladovanja žalost v skupinah za samopomoč

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
8.1 Pomembnost premagovanja žalosti in različni modeli	<p>Informacije o ... pomenu žalosti v vsakodnevnem življenju in posebnih situacijah.</p> <p>... modelih obvladovanja žalosti, ki so pomembni za skupine za samopomoč.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo pomen krize identitete in se z njo spopadajo psihološko.</p> <p>Udeleženci/udeleženke lahko povzamejo pomembne modele obvladovanja žalosti.</p>		
8.2 "Zakaj jaz?"	<p>Informacije o ... vzrokih za žalost udeležencev/udeleženek.</p> <p>... žalosti, ki so jo udeleženci/udeleženke izkusili, in kako so jo premagali.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke na čustveno razumen način opišejo, kako so izkusili in premagali žalost.</p>		
8.3 Skupine za samopomoč in premagovanje žalosti	<p>Informacije o ... posebnih situacijah, v katerih se starši znajdejo po diagnozi.</p> <p>... tem, kakšna pomoč je na voljo staršem, ko se morajo posloviti od otroka, ki so ga pričakovali, in s tem povezano premagovanje žalosti</p>	<p>Udeleženci/udeleženke lahko razložijo posebno situacijo staršev otrok s posebnimi potrebami.</p> <p>Udeleženci/udeleženke pokažejo kompetentnost za delo v skupinah za samopomoč na področju premagovanja žalosti s pomočjo študij primerov.</p>		

Izbirni moduli

Modul 1: Tehnike svetovanja – konverzacija - komuniciranje

- **Modul 1.1** Komuniciranje in konverzacija: teoretične osnove
- **Modul 1.2** Komunikacija in zaupanje
- **Modul 1.3** Konverzacijske strategije
- **Modul 1.4** Aktiviranje sposobnosti in ciljna orientiranost

(32 učnih enot)

Modul 2: Pravne osnove

- **Modul 2.1:** Zakonodaja in regulacije na področju invalidnosti
- **Modul 2.2:** Povezovanje in komuniciranje s strokovnjaki

(8 učnih enot)

Modul 3: Razvojna psihologija – terapevtska pedagogika in posebno šolanje

- **Modul 3.1:** Terapevtska pedagogika in posebno šolanje in specialna pedagogika: osnove
- **Modul 3.2:** Razvojne faze

(16 učnih enot)

Modul 4: Učenje učitelja – metodologija in didaktika pri izobraževanju staršev

- **Modul 4.1:** Definicija izobraževanja in učenja staršev
- **Modul 4.2:** Vloge in naloge staršev inštruktorjev
- **Modul 4.3:** Dimenzije didaktike in metodološko znanje
- **Modul 4.4:** Konceptualizacija in implementacija starševskih delavnic za starše

(16 učnih enot)

Modul 5: Povezovanje – stiki z javnostjo - mediji

- **Modul 5.1:** Uspešno povezovanje
- **Modul 5.2:** Stiki z javnostjo in mediji

(12 učnih enot)

Modul 6: Samoupravljanje

- **Modul 6.1:** Uspešno samoupravljanje v zasebnem in poslovnem življenju
- **Modul 6.2:** Tehnike, metode in predlogi za uspešno samoupravljanje

(12 učnih enot)

Modul 7: Reševanje konfliktov

- **Modul 7.1:** Kako nastanejo konflikti – moje konfliktno obnašanje
- **Modul 7.2:** Izbrane metode za reševanje konfliktov

(12 učnih enot)

MODUL 1:

Tehnike svetovanja – konverzacija - komunikacija

Uvod

Ta modul udeležence in udeleženke seznami s številnimi zanimivimi in učinkovitimi tehnikami komuniciranja in svetovanja, kot tudi različnimi tehnikami z raznih psihosocialnih področij in kratkoročnih svetovalnih seans. Osvojeno osnovno znanje in tehnike sledijo ciljno usmerjenim metodam in metodam, usmerjenim k viru, ki jih lahko uporabimo kot ustrezno tehniko svetovanja in učinkovite komunikacije v skupinah za samopomoč.

Delovne metode stremijo predvsem k praktičnemu preizkušanju različnih metod in orodij. To pomeni, da poleg teoretičnega ozadja, udeleženci in udeleženke lahko preizkusijo tehnike svetovanja v različnih vlogah (stranka, svetovalec, opazovalec) s pomočjo študij primerov.

Vsebine: svetovanje in razločevanje tehnik, komunikacija, tehnike razpravljanja, komunikacijski modeli, spopadanje z lastno situacijo v konverzaciji in procesi vodenja.

Cilj

Ob koncu modula udeleženci in udeleženke poznajo različne tehnike komuniciranja in svetovanja, ki jih znajo uporabiti v konverzaciji in svetovalnih procesih. Imajo teoretično ozadje in praktične izkušnje s področja komunikacije, s čimer lahko uspešno in empatično vodijo skupino.

MODUL 1 (32 učnih enot)

Modul 1.1 komunikacija in konverzacija: teoretične osnove

Modul 1.2 komunikacija in zaupanje

Modul 1.3 konverzacijske strategije

Modul 1.4 uporaba virov in ciljna orientiranost

Učni cilj

Udeleženci so sposobni k cilju in k viru usmerjene komunikacije, konverzacije ter poznajo različne tehnike za uspešno in empatično vodenje skupine.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
1.1 Komunikacija in konverzacija: teoretične osnove	<p>Informacije o</p> <p>... osnovnih konceptih komuniciranja in modelih komuniciranja.</p> <p>... tehnikah komuniciranja in svetovanja, ki jih lahko učinkovito uporabimo pri izobraževanju staršev.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo kompleksnost verbalne in neverbalne komunikacije ter znajo povzeti modele komuniciranja.</p> <p>Udeleženci/udeleženke poznajo različne tehnike komuniciranja in svetovanja ter jih znajo uporabiti v specifičnih situacijah.</p>		
1.2 komuniciranje in zaupanje	<p>Informacije o</p> <p>.... tem, kako udeleženci/udeleženke lahko v kratkem času vzpostavijo zaupljiv in dober odnos s svojimi sogovorniki.</p> <p>...tehnikah in spretnostih, ki so uporabne v tem kontekstu (študije primerov)</p>	<p>Udeleženci/udeleženke opišejo, kako vzpostaviti zaupanje v pogovoru.</p> <p>Udeleženci/udeleženke znajo uporabiti posebne spretnosti, da vzpostavijo zaupanje v komuniciranju.</p>		
1.3 konverzacijske strategije	<p>Informacije o</p> <p>... udeleženčevih/udeleženkinih vzorcih komuniciranja</p> <p>... specifično uporabljernih komunikacijskih strategijah, s katerimi spremenimo proces konverzacije.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo svoje vzorce komuniciranja ter so sposobni razširiti svoj repertoar in prilagodljivost v pogovoru.</p> <p>Udeleženci/udeleženke so sposobne namensko uporabiti komunikacijske strategije in spremeniti proces konverzacije. Vedo, da je uravnavanje čustev in razuma pomembno.</p>		
1.4 Uporaba virov in ciljna usmerjenost	<p>Informacije o</p> <p>... virih in kako jih odkriti, bogatiti in uporabiti v določenem kontekstu.</p> <p>... tem, zakaj je definici-</p>	<p>Udeleženci/udeleženke podpirajo svoje sogo-vornike, da svoje zmožnosti in spretnosti naredijo uporabne v vsakodnevnih proble-</p>		

	<p>ja cilja tako pomembna pri ciljno usmerjenem pristopu. Kako definirati cilje, da ustrezajo okoliščinam pogovora in hkrati motivirajo?</p>	<p>matičnih situacijah. Udeleženci/udeleženke znajo uspešno in empatično spodbujati sogovornike pri definiciji ciljev.</p>		
--	--	--	--	--

MODUL 2:

Pravne osnove

Uvod

Ta modul udeležence in udeleženke seznani s pravicami staršev otrok s posebnimi potrebami. Udeleženci in udeleženke spoznajo državne in lokalne zakone ter se naučijo, kako komunicirati s strokovnjaki. Poleg osnov bodo udeleženci/udeleženke spoznali tudi različne informacijske centre in pomembnost povezovanja v družbene skupine pri pravnih zadevah.

Cilj

Ob koncu modula bodo imeli udeleženci in udeleženke osnovno znanje o zakonodaji in regulativah kot tudi informacijskih centrih, ki se nanašajo na področje invalidnosti. Udeleženci in udeleženke se zavedajo pomembnosti komunikacije z oblastmi in povezovanja v družbene skupine pri pravnih zadevah.

MODUL 2 (8 učnih enot)

- **Modul 2.1:** Zakonodaja in regulative na področju invalidnosti
- **Modul 2.2:** Povezovanje in komuniciranje s strokovnjaki

Učni cilj

Udeleženci poznajo najpomembnejše zakonodajne regulative s področja invalidnosti. Na podlagi znanja o pravnih zadevah znajo navezati stik.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	reference
2.1 zakonodaja in regulative na področju invalidnosti	Informacije o ... zakonih, regulativah in pravicah, pomembnih za starše otrok s posebnimi potrebami.	Udeleženci/udeleženke poznajo kompleksnost zakonodaje, regulative in pravic s področja invalidnosti.		
2.2 Povezovanje in komuniciranje z oblastmi	Informacije o ... uporabnih informacijah pri sodelovanju s strokovnjaki. ... pomembnosti povezovanja v družbene skupine in kako ga uporabiti. Kaj so pomembni informacijski centri?	Udeleženci/udeleženke poznajo pomen sodelovanja s strokovnjaki in znajo popolnoma podpreti starše. Udeleženci/udeleženke opišejo pomembnost povezovanja v družbene skupine in starše pri tem podpirajo.		

MODUL 3:

Razvojna psihologija – terapevtska pedagogika in posebno šolanje

---

Uvod

Ta modul udeleženke in udeležence nauči osnov razvojne psihologije, terapevtske pedagogike in posebnega šolanja. Poleg tega pomaga udeležencem in udeleženkam razlikovati med "normalnim" razvojem in razvojem ljudi s posebnimi potrebami. Osnovno znanje je pomembno pri delu v skupinah za samopomoč. Matere in očetje otrok s posebnimi potrebami pogosto težave in nepravilnosti v vsakdanjem življenju pripišejo invalidnosti sami. Vendar so te težave lahko le razvojni korak določene fazi, ki jo mora človek doživeti. Starše skozi učni proces vodita skupina in pomoč mentorja.

Cilj

Ob koncu modula udeleženci in udeleženke poznajo osnove terapevtske pedagogike in posebnega šolanja ter imajo predstavo o mejnikih med razvojem otrok brez in s posebnimi potrebami.

MODUL 3 (16 učnih enot)

Modul 3.1: Terapevtska pedagogika in posebno šolanje: osnove

Modul 3.2: Razvojne faze

Učni cilji

Udeleženci in udeleženke poznajo osnove razvojne psihologije, terapevtske pedagogike in posebnega šolanja. Znajo razlikovati med vidiki "normalnega" razvoja in posebnostmi invalidnosti.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
3.1 Terapevtska pedagogika in posebno šolanje: osnove	<p>Informacije o</p> <p>... pomenu in ciljih terapevtske pedagogike in posebnega šolanja</p> <p>... tem, kako starši otrok s posebnimi potrebami lahko terapevtsko pedagogiko in posebno šolanje povežejo z vsakdanjim življenjem.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo osnove terapevtske pedagogike in posebnega šolanja.</p> <p>Udeleženci/udeleženke vedo, do kakšne mere sta terapevtska pedagogika in posebno šolanje pedagogika pomembna za starše.</p>		
3.2 Razvojne faze	<p>Informacije o</p> <p>... razvojnih fazah in značilnostih z vidika starša in otroka.</p> <p>... učinkoviti podpori v različnih razvojnih fazah.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke znajo analizirati in označiti razvojne faze ter določiti značilnosti z vidika staršev in otroka.</p> <p>Udeleženci/udeleženke poznajo podporo za vsako fazo z različnih vidikov (otrok, starši, okolje, specialisti, itd.)</p>		

MODUL 4:

Učiti učitelja – metodologija in didaktika pri izobraževanju staršev

---

Uvod

Udeleženci in udeleženke spoznajo osnovna orodja za uspešno in zanimivo izvajanje skupin za samopomoč in delavnic za starše. Pri tem so pomembni: učinkovita priprava, vizualizacija, učinkovite in žive metode poučevanja, samorefleksija o svojem obnašanju pri poučevanju in obvladovanje razprtij.

Cilj

Ob koncu modula udeleženci in udeleženke znajo pripraviti in voditi delavnico za starše.

MODUL 4 (16 učnih enot)

Modul 4.1: Definicija izobraževanja za starše in učenja staršev

Modul 4.2: Vloge in naloge staršev inštruktorjev

Modul 4.3: Didaktične dimenzije in metodično znanje

Modul 4.4: Konceptualizacija in implementacija delavnic za starše

Učni cilji

Udeleženci in udeleženke najdejo svoje vloge in naloge v poučevanju staršev in jih dobro opravljajo. Poznajo osnove izobraževanja odraslih in imajo ustrezne kompetence.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
4.1 Definicija izobraževanja za starše in učenja staršev	Informacije o ... pomenu izobraževanja odraslih in tipih izobraževanja	Udeleženci/udeleženke znajo razložiti pojma izobraževanje odraslih in učenje odraslih.		
4.2 Vloge in naloge staršev inštruktorjev	Informacije o ... vlogah in nalogah staršev inštruktorjev pri izobraževanju staršev.	Udeleženci/udeleženke poznajo kompleksnost vloge inštruktorja in dodeljene naloge.		
4.3 Didaktične dimenzije in metodološko znanje	Informacije o ... pomenu terminov didaktična aktivnost in didaktični načrt. ... uporabnih metodah in medijih pri poučevanju odraslih.	Udeleženci/udeleženke poznajo osnovne dimenzije didaktične metodologije in jih uporabijo na praktičnih primerih.		
4.4 Konceptualizacija in implementacija delavnic za starše	Informacije o ... nasvetih in trikih, ki jih lahko uporabimo pri konceptualizaciji izobraževalnih dogodkov. ... vplivih skupinske dinamike in družbenega okolja na izvedbo izobraževalnih dogodkov.	Udeleženci/udeleženke konceptualizirajo izobraževalne dogodke in jih uporabijo v praksi. Različne metode in medije znajo uporabiti na primeren način. Udeleženci/udeleženke znajo načrtovati skupinsko komunikacijo in jo vključiti v družbeno okolje.		

MODUL 5:

Povezovanje – stiki z javnostjo – mediji

Uvod

V tem modulu se udeleženci in udeleženke naučijo osnov o povezovanju v družbene mreže. Naučijo se osnovnih elementov uspešnega povezovanja v družbene mreže in dobijo vpogled v različne mreže, pomembne za skupine za samopomoč. Ta modul se osredotoča tudi na možnosti uspešnega komuniciranja z javnostjo in različne načine uporabe medijev.

Cilj

Ob koncu modula imajo udeleženke in udeleženci praktičen in smotrni pregled nad področji povezovanja v družbene skupine, stikov z javnostjo in medijev.

MODUL 5 (12 učnih enot)

Modul 5.1: Uspešno povezovanje v družbene skupine

Modul 5.2: Stiki z javnostjo in mediji

Učni cilji

Udeleženci in udeleženke osvojeno znanje o povezovanju v družbene skupine in stiki z javnostjo znajo uporabiti v praksi.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
5.1 Uspešno povezovanje v družbene mreže.	<p>Informacije o</p> <p>... pomenu povezovanja v družbene mreže.</p> <p>... tem, kaj uspešno povezovanje je oziroma kako ga uspešno uporabiti.</p> <p>... ukrepih, s katerimi pospešimo povezovanje.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo pomembnost povezovanja v družbene mreže.</p> <p>Udeleženci/udeleženke poznajo najbolj pomembne faktorje uspešnega povezovanja v družbene mreže ter jih znajo zaznati in uporabiti v različnih študijah primerov.</p> <p>Udeleženci/udeleženke razvijejo pravila kot pomembno osnovo povezovanja v družbene mreže.</p>		
5.2 Stiki z javnostjo in mediji	<p>Informacije o</p> <p>... ciljnih stikov z javnostjo.</p> <p>... pomembnosti povezane komunikacije za stike z javnostjo</p> <p>... medijih, ki jih lahko uporabimo pri prijavi v skupine za samopomoč.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke povečajo raven zavesti o skupinah za samopomoč preko natančno usmerjenih stikov z javnostjo in dosežejo ciljne skupine.</p> <p>Udeleženci/udeleženke znajo propagirati zaupanje in kredibilnost preko povezane, natančno usmerjene komunikacije, tako da so skupine za samopomoč toplo sprejete in vključene v novice.</p> <p>Udeleženci/udeleženke znajo uporabiti medije za komuniciranje z javnostjo.</p>		

MODUL 6:

Samoupravljanje

Uvod

V tem modulu udeleženci in udeleženke spoznajo in preizkusijo različne spretnosti in tehnike samoupravljanja. Med njimi so postavljanje prioritet, izbira cilja, učinkovito načrtovanje, učinkovita akcija in upravljanje s časom.

Udeleženci in udeleženke se naučijo konkretnih strategij za obvladovanje stresa pri zahtevnih nalogah in višji odgovornosti, s katerimi preprečijo pregorevanje.

Cilj

Ob koncu modula zanjo udeleženci in udeleženke izkoristiti razpoložljiv čas in osebne vire kot tudi vidike samoupravljanja zase in za skupine za samopomoč.

MODUL 6 (12 učnih enot)

Modul 6.1: Uspešno samoupravljanje v zasebnem in poklicnem življenju

Modul 6.2: Tehnike, metode in predlogi za uspešno izvajanje samoupravljanja

Učni cilji

Udeleženci in udeleženke se zavedajo pomembnosti samoupravljanja v poklicnem in zasebnem življenju. Osvojene tehnike, metode in predloge uporabijo v praksi.

Naloge	Prispevek tutorja / mentorja	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
6.1 Uspešno samoupravljanje v zasebnem in poklicnem življenju	<p>Informacije o</p> <p>... pomenu upravljanja s časom in samoupravljanja.</p> <p>... tem, kako osebni cilji in okoliščine, kot so družine, stiki, kultura, telo in zdravje, na udeležence in udeleženke vplivajo v vsakodnevnem življenju</p>	<p>Udeleženci/udeleženke znajo definirati pojma upravljanje s časom in samoupravljanje ter poznajo razliko.</p> <p>Udeleženci/udeleženke naštejejo dva osebna cilja in okoliščine ter ju povežejo z vsakodnevnim življenjem.</p>		
6.2 Tehnike, metode in predlogi za uspešno implementacijo samoupravljanja	<p>Informacije o</p> <p>... tem, kako udeleženci/udeleženke lahko optimalno upravljajo s seboj, glede na osebne cilje in vrednote.</p> <p>... tehnikah, metodah in predlogih, ki so uporabni pri učinkovitem samoupravljanju v skupinah za samopomoč.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke znajo določiti prioritete in načrtati načrte glede na osebne cilje in vrednote.</p> <p>Udeleženci/udeleženke implementirajo osnovne tehnike, metode in predloge za samoupravljanje in jih uporabijo v kontekstu skupin za samopomoč.</p>		

MODUL 7:

Reševanje konfliktov

Uvod

Udeleženci in udeleženke izvedo, kako se konflikti razvijejo in rešujejo. Kjer poteka delo z drugimi ljudmi, pride tudi do stika različnih pogledov na stvari. Na občutljivem področju dela z osebami s posebnimi potrebami se konflikti pogosto zdijo neizogibni. Celo starš, ki je vešč retorike, je v situacijah, v katere je sam vpleten, nezmožen preprečiti konflikt. Zato se morajo starši naučiti, kako pozabiti svojo osebno situacijo v ravno pravem trenutku ter preklopiti na meta-raven in s tem preprečiti, da bi zašli s poti. Modul se osredotoča na nastanek konfliktov, možne stopnje, konfliktno obnašanje, vlogo čustev, dimenzije konfliktnega dela, orodja za reševanje konfliktov in potencialne konflikte.

Cilj

Ob koncu modula se udeleženci in udeleženke zavedajo, kako konflikti nastanejo in kako jih lahko rešujemo. Izbrane metode reševanja konfliktov preizkusijo ter razširijo svojo kompetenčnost za reševanje konfliktov in svojo kritičnost.

MODUL 7 (12 učnih enot)

Modul 7.1: Kako konflikti nastanejo – moje konfliktno obnašanje

Modul 7.2: Izbrane metode za reševanje konfliktov

Učni cilji

Udeleženci in udeleženke spoznajo svoje načine konfliktnega obnašanja in razvijejo uporabne strategije za reševanje konfliktov. Iščejo mirne, konstruktivne in nenasilne rešitve ter razširijo kompetenčnost za reševanje konfliktov.

Naloge	Prispevek tutorjev / mentorjev	Cilj / rezultat	Dopolniti z regionalnimi pogoji	
			Učne metode	Reference
7.1 kako konflikti nastanejo – moje konfliktno obnašanje	<p>Informacije o</p> <p>... nastanku konfliktov.</p> <p>... obnašanju udeležencev/udeleženek v konfliktnih situacijah.</p> <p>... pozitivnih in negativnih vidikov takega obnašanja.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke razložijo kako, zakaj in kdaj nastanejo konflikti. Poznajo temeljne razloge za konflikte.</p> <p>Udeleženci/udeleženke opišejo svoje konfliktno obnašanje in o njem razpravljajo.</p> <p>Udeleženci/udeleženke imenujejo omejujoče in koristne vzorce obnašanja v konfliktnih situacijah.</p>		
7.2 Izbrane metode za reševanje konfliktov	<p>Informacije o</p> <p>... možnih metodah za reševanje konfliktov.</p> <p>... tem, kako izgleda uspešen pogovor za rešitev konflikta in zakaj je pomemben v skupinah za samopomoč.</p> <p>... možnosti, ki se skrivajo za prepiri in konflikti.</p>	<p>Udeleženci/udeleženke poznajo najpomembnejše modele konfliktov in rešitev zanje.</p> <p>Udeleženci/udeleženke vodijo različne pogovore za rešitev konfliktov v skupinah za samopomoč s pomočjo študij primerov.</p> <p>Udeleženci/udeleženke poznajo povezovalne in vzročne vidike prepиров.</p>		

5. Zahteve

Zahtevan poklicni profil

Osnovna načela

Osnovna zahteva je biti starš otroka s posebnimi potrebami.

Z vzpostavljanjem odnosov z drugimi starši otrok s posebnimi potrebami se problemi ne bodo več zdeli individualna težava, ampak bodo videni znotraj njihovega družbenega konteksta.

Ostale zahteve so: aktiven interes za družbene, psihološke in pedagoške teme, želja in pogum za nadaljnje spremljanje skupine po končanem usposabljanju ter odprtost za samorefleksijo.

Profil

Da bi udeleženci in udeleženke usposabljanja lahko ocenili svoje učne potrebe in da bi mentorji imeli enotne kriterije ocenjevanja za prvi obvezni modul 00, ki je osnova za vse ostale, obstaja profil zahtev. Pomembno je prepoznati in ceniti obstoječe vire. Posameznik se med usposabljanjem ne "nauči" veliko kriterijev, temveč jih osvoji skozi življenje.

Ker usposabljanje temelji na naslednji štirih temeljih, so tudi zahteve razdeljene na štiri dele.

Štirje stebri usposabljanja:

- **„individualne“ potrebe, ki oblikujejo karakter:** prostor za samozavedanje, še posebej pri obravnavi lastne situacije starša otroka s posebnimi potrebami; naslavljanje krivde; opolnomočenje staršev otrok s posebnimi potrebami, da aktivno vplivajo na svojo situacijo in o tem govorijo z drugimi starši ter se tako izločijo iz svoje situacije; prepoznavanje institucionalnih in družbenih problemov, ki ustvarjajo oz. vplivajo na splošno situacijo.
- **Tehnične teme:** učenje o temah o ljudeh s posebnimi potrebami, za katere je potrebno določeno osnovno znanje.
- Učenje in preizkušanje **svetovanja in nudenja pomoči** v okviru vrstniških skupin in opogumljanja, tehnike svetovanja, konverzacijskih in komunikacijskih treningov ter reševanje konfliktov.
- **Vodenje: kompetence** za poučevanje odraslih; vodenje in pomoč v skupinskih procesih; prevzemanje odgovornosti; ciljna usmerjenost, sposobnost odločanja in reševanja problemov, povezovanje v družbene mreže.

Ocena zahtev

Zahtevani kriteriji bodo ocenjeni s točkovnim sistemom, če bo potrebno, bo zagotovljena tudi dodatna ustna ocena. Upoštevani bodo tudi že opravljeni seminarji, delavnice in usposabljanja.

Točkovni sistem z ocenami od 1 do 4

- 1 – ne izpolnjuje (nezadostne kompetence)
- 2 – delno izpolnjuje (osnovne kompetence, naj bi se bolj razvile)
- 3 – izpolnjuje (dobre kompetence, manjkajoče spretnosti lahko hitro osvoji preko npr. prakse)
- 4 – odlično izpolnjuje (odlične kompetence, izvrsten kandidat)

Kandidati morajo doseči določeno število točk na vsakem od področij, da se lahko kvalificirajo za izobraževanje. Če ne dosežejo ustreznega števila točk, izobraževanje ni priporočeno in zagotovljeno.

Kandidati morajo doseči vsaj 34 točk v vsaki od štirih kategoriji: osebne kompetence, poklicna znanja in znanja povezana z vsebino izobraževanja, svetovanje in usposobljenost za pomoč. Kandidati morajo doseči vsaj 39 točk na področju vodstvenih kompetenc.

Če kandidat skupno preseže 280 točk, ima izvrstna izhodišča za izobraževanje. Da pridobi naziv, mora opraviti le obvezne module.

Če se pri katerem od kriterijev na ocenjevalnem listu pojavijo štiri točke, se opravi razgovor z udeležencem ali udeleženko o tem, katerih izbirnih modulov ni potrebno obiskovati.

Vsak ocenjevalni list bo mentor pripravil in analiziral skupaj z udeležencem oz. udeleženko, da se zagotovi izbirni načrt izobraževanja.

Osebne kompetence

Opazovalni in ocenjevalni list
od

za

Prosimo, ocenite s točkami od 1 do 4.

- 1 – ne izpolnjuje (nezadostne kompetence)
- 2 – delno izpolnjuje (osnovne kompetence, naj bi se bolj razvile)
- 3 – izpolnjuje (dobre kompetence, manjkajoče spretnosti lahko hitro osvoji preko npr. prakse)
- 4 – odlično izpolnjuje (odlične kompetence, izvrsten kandidat)

Opazanja	Prednosti / opravljena usposabljanja ali dosežena izobrazba	Potreben dodaten razvoj	Točke
Osebne kompetence			
Dobra karizma			
Visoka stopnja avtentičnosti			
Lepo vedenje			
Prepričanost vase			
Izražanje odgovornosti			
Ujemanje z vrednotami in vsebino usposabljanja			
Družabnost			
Sposobnost preklopiti na meta-raven teme o posebnih potrebah			
Empatija			
Odprtost			
Samokritičen odnos			
Poznavanje in ohranjanje svojih meja			
Aktivnost			
Prijaznost			
Točnost			

Zanesljivost			
Samostojnost			
Skupaj			
Količnik (=skupaj/4)			

Strokovna in z vsebino povezana znanja

Opazovalni in ocenjevalni list
od

za

Prosimo, ocenite s točkami od 1 do 4.

1 – ne izpolnjuje (nezadostne kompetence)

2 – delno izpolnjuje (osnovne kompetence, naj bi se bolj razvile)

3 – izpolnjuje (dobre kompetence, manjkajoče spretnosti lahko hitro osvoji preko npr. prakse)

4 – odlično izpolnjuje (odlične kompetence, izvrsten kandidat)

Opazanja	Prednosti / opravljena usposabljanja ali dosežena izobrazba	Potreben dodaten razvoj	Točke
Strokovna in z vsebino povezana znanja			
Dobro poznavanje usposabljanja			
Izkušnje s povezovanjem			
Dobre računalniške sposobnosti			
Osnovno znanje o osamosvajanju			
Osnovno znanje o vrstniški podpori			
Znanje o prenatalni diagnostiki			
Znanje o biomedicini			
Znanje o bratih in sestrah ljudi s posebnimi potrebami			
Poznavanje človekovih pravic			
Poznavanje zakona o enakopravnosti			
Pravne osnove o ljudeh s posebnimi potrebami			
Poznavanje pomembnih terapij ter njihovo učinkovitost ali neučinkovitost			
Znanje o žalosti in modelih procesa žalosti			
Poznavanje razvojne psihologije, terapevtske pedagogike in posebnega šolanja			
Poznavanje metodologije in didaktike v izboraževanju odraslih			

Samoupravljanje in upravljanje s časom			
Izkušnje s stiki z javnostjo			
Skupaj			
Količnik (=skupaj/4)			

Svetovanje in nudenje pomoči

Opazovalni in ocenjevalni list
od

za

Prosimo, ocenite s točkami od 1 do 4.

- 1 – ne izpolnjuje (nezadostne kompetence)
- 2 – delno izpolnjuje (osnovne kompetence, naj bi se bolj razvile)
- 3 – izpolnjuje (dobre kompetence, manjkajoče spretnosti lahko hitro osvoji preko npr. prakse)
- 4 – odlično izpolnjuje (odlične kompetence, izvrsten kandidat)

Opazanja	Prednosti / opravljena usposabljanja ali dosežena izobrazba	Potreben dodaten razvoj	Točke
Strokovna in z vsebinsko povezana znanja			
Komunikacijske sposobnosti			
Izkušnje s svetovanjem			
Pozitiven, pohvalen jezik			
Prilagajanje sogovorniku			
Aktivno poslušanje			
Sprejemanje in povzemanje idej			
Izboljšanje idej			
Razumljivo strukturiran pogovor			
Zmožnost ohranjanja pozornosti poslušalca			
Zazna, strukturira in razreši konflikte			
Aktivno spregovori o problemih			
Jasno izrazi drugačna mnenja, izpostavi nasprotja			
Spoštuje različne vidike			
Ton glasu, mimika in gestikulacija prispevajo k prijetni atmosferi			

Lahko stopi korak nazaj			
Izraža se jasno in stilno dovršeno, primerno situaciji			
Osredotočenost na vir			
Skupaj			
Količnik (=skupaj/4)			

Vodstvene kompetence

Opazovalni in ocenjevalni list
od

za

Prosimo, ocenite s točkami od 1 do 4.

- 1 – ne izpolnjuje (nezadostne kompetence)
- 2 – delno izpolnjuje (osnovne kompetence, naj bi se bolj razvile)
- 3 – izpolnjuje (dobre kompetence, manjkajoče spretnosti lahko hitro osvoji preko npr. prakse)
- 4 – odlično izpolnjuje (odlične kompetence, izvrsten kandidat)

Opazanja	Prednosti / opravljena usposabljanja ali dosežena izobrazba	Potreben dodaten razvoj	Točke
Strokovna in z vsebinsko povezana znanja			
Energija			
Ustvarja entuziazem			
Odločnost			
Strast do dela			
Sposobnost organizacije procesov			
Osnovno poznavanje financ			
Prevzame odgovornost			
Se lahko odloči			
Sposobnost reševanja problemov			
Kolateralno razmišljanje			
Ciljno usmerjeno razmišljanje			
Jasne ideje			
Identifikacija s svojim delom			
Identifikacija s temo			

Dobro sodelovanje			
Ekipni igralec			
Sposobnost kritičnosti in sprejeti kritiko			
Izkušenosť v vodenju skupine			
Kompetentnost v konceptualnem delu			
Skupaj			
Količnik (=skupaj/4)			

6. Nasveti za kandidate

Preverjanje kvalifikacij, usposobljenosti in kompetenc za udeležence in udeleženke izobraževanja za starše otrok s posebnimi potrebami

---

Vprašanja za udeležence in udeleženke

- Je to pravo izobraževanje zame?
- Kaj so cilji izobraževanja?
- Kakšna je struktura izobraževanja?
- Koliko enot obsega izobraževanje?
- Kakšna je časovna struktura izobraževanja?
- Kaj, če sem že zaključil/a določene module izobraževanja?
- Kako vem, da sem dosegel svoje učne cilje?
- Kaj, če ne morem obiskovati vseh modulov?
- Kaj točno obsega moje delo po opravljenem izobraževanju?
- Kaj se zgodi ob koncu izobraževanja?

Smernice za udeležence in udeleženke

Je to pravo usposabljanje zame?

Če vas usposabljanje zanima, imate možnost, da se udeležite modula, ki vam pomaga pri odločitvi, ali nadaljevati z usposabljanjem (modul 00). Mentor vam bo razložil določene vidike dela v skupinah za samopomoč, vi pa boste oblikovali individualno motivacijo, osebne kompetence in zahteve za praktično prisostvovanje.

Kaj so cilji usposabljanja?

Naloga usposabljanja je sprožiti učne načrte, ki bodo spremenili vašo osebno situacijo starša otroka s posebnimi potrebami v smislu znanja, sposobnosti, delovanja in vrednot. Izobraževanje ni omejeno le na vašo družinsko situacijo, ampak obsega družbene okvire, ki naj bi postali predmet vaših razmišljanj in delovanja.

Osrednji cilji izobraževanja so zato:

- Krepitev starševske zavesti
- podpiranje neodvisnosti in samostojnosti staršev,
- pridobitev sposobnosti in zmožnosti za osebni razvoj,
- pridobitev osnovnega znanja o posebnih potrebah,
- spoznavanje socialnih povezav,
- priznanje samega sebe kot strokovnjaka,
- pridobitev orodij za delovanje kot mentor.

Kakšna je struktura usposabljanja?

Vsebine usposabljanja bodo na voljo kot moduli. Tak sistem udeležencem in udeleženkam omogoča, da si oblikujejo individualen načrt izobraževanja, glede na njihove osebne in strokovne kompetence v sodelovanju z mentorjem. Učni načrti bodo udeleženci in udeleženke pripravili v orientacijskem modulu (modul 00). Usposabljanje sestavljajo obvezni in izbirni moduli; obvezne module morajo udeleženci in udeleženke opraviti ne glede na osebne in strokovne kompetence, izbirni moduli pa ponujajo dodatno znanje.

Koliko enot obsega usposabljanje?

Odvisno od dogovorjenih načrtov izobraževanja, se trajanje izobraževanje od posameznika do posameznika razlikuje, giblje pa se med 104 in 212 učnimi enotami.

Kakšna je časovna struktura usposabljanja?

Moduli se izvajajo v obliki predavanj. Trajanje in datumi bodo prilagojeni potrebam udeležencev in udeleženk. Kdaj udeleženec oziroma udeleženka lahko obiskuje izobraževanje? Ob koncih tedna, med tednom zvečer, celodnevna srečanja preko nekaj dni? Možna je tudi kombinacija različnih tipov predavanj. Izobraževanja s predavanji dvakrat tedensko po tri učne enote so se v preteklosti izkazala za najbolj uspešna. Ostale oblike poučevanja z več avtonomije in samoorganizacije učnih enot v obliki dopisnih predavanj ali mešanega učenja so tudi možne, vendar je izmenjava znotraj skupine ključnega pomena za izobraževanje in ne sme biti zanemarjena na račun

učenja na daljavo. Enakovredno naj bi kombinirali prisotnost na predavanju in učenje na daljavo.

Kaj, če sem že zaključil/a določene module usposabljanja?

Če ste že zaključili eno ali več podobnih izobraževanj, se posvetujte z mentorjem, ki bo vaše izkušnje upošteval pri oblikovanju vašega individualnega učnega načrta. Prosimo, prinesite tudi certifikate o opravljenem izobraževanju s podrobnim opisom vsebine.

Kako vem, da sem dosegel svoje učne cilje?

Ob koncu vsakega modula in samostojnega učenja, priporočamo, da pregledate svoj učni načrt. V pogovoru z mentorjem boste preverili, ali ste osvojili sposobnosti in kompetence v skladu z učnim načrtom in/ali ste jih nadgradili.

Kaj, če ne morem obiskovati vseh modulov?

V tem primeru se boste dogovorili individualno. Načeloma naj bi obiskovali 80 odstotkov modulov. Če tega ne morete doseči, imate možnost zamujeno nadoknaditi v kasnejših in terminih in takrat pridobiti kvalifikacije.

Kaj točno obsega moje delo po opravljenem usposabljanju?

Vodja skupine oz. mentor lahko opravlja veliko nalog na področju skupin za samopomoč. Lahko delate poln delovni čas, polovični delovni čas, kot samostojni delavec ali kot prostovoljec.

Pomembno je, da vam delo vodje skupine oz. mentorja starševske skupine daje možnost, da se razvijete v okviru svojih osebnih in poklicnih parametrov glede na svoje kompetence.

Kaj se zgodi ob koncu usposabljanja?

Ob koncu izobraževanja boste imeli zaključni pogovor z vašim mentorjem. Pogovor je priložnost, da obnovite učne cilje, pregledate potek usposabljanja, ga ocenite in oblikujete konkretne strategije na področju strokovnega znanja in izkušenj za delo v skupinah za samopomoč. Na podlagi osebnega načrta izobraževanja boste prejeli certifikat.